

321.43

ร 112 ๗

๖.๖

การศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ
ระดับก่อนประถมศึกษา จากการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

ปริญญานิพนธ์

ของ

รจนา กานแก้ว

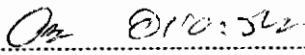
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ

กันยายน 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

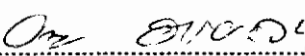
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

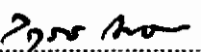
คณะกรรมการควบคุม

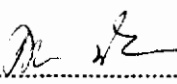
.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

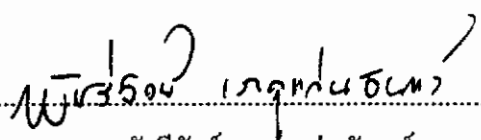
.....กรรมการ
(ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

คณะกรรมการสอบ

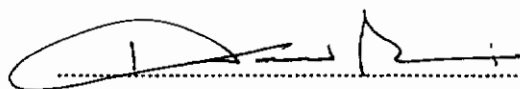
.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

.....กรรมการ
(ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ ๓๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ดร.ไพฑูรย์ โพธิสาร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจิตต์ อภินัยนุรักษ์ ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม ดร.พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ และอาจารย์คารณีย์ สักดิ์ศิริผล ที่ได้ให้คำปรึกษาพร้อมทั้งแนวคิดและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วิญญู พูลศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เข็มลักษณ์ อุดาการ และอาจารย์ประพันธ์ สุทธาวาส ที่ให้ข้อเสนอแนะและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการอนันต์ เสียงหวาน ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิรัตน์ พรวนสุข อาจารย์บุษบา คำลือ และครูประจำชั้นอนุบาลทุกท่าน ของโรงเรียนจรูญทอง รัตนาคาร อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ที่กรุณาให้ความสะดวกและช่วยเหลือในการศึกษาทดลองงานวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ชาย พี่สาว และขอขอบคุณเพื่อน ๆ และหลาน ๆ ที่เป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้อย่างดียิ่ง

คุณประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ ครูอาจารย์ผู้มีพระคุณ และขออุทิศให้แก่พี่ทวีศักดิ์ กาแก้ว พี่ชายที่ล่วงลับไปก่อนที่จะได้เห็นความสำเร็จของน้อง

รจนา กาแก้ว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและการเรียนรู้.....	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม	29
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน	38
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	45
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	46
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	47
การดำเนินการทดลอง	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	62
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	62
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	62
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	63
การดำเนินการศึกษาค้นคว้า	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	64
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะทั่วไป	66
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	67
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก	79
ภาคผนวก ข	92
ประวัติย่อของผู้วิจัย	100

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การหาประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง	58
2 เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในระยะก่อนและ หลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง	59
3 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นรายบุคคลของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ตลอด 3 ระยะ	93

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	19
2	การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ	20
3	แผนภูมิแสดงการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนปกติ ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา	21
4	คำมัธฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหา พฤติกรรม ตลอด 3 ระยะ	60
5	Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมคนที่ 1	93
6	Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมคนที่ 2	94
7	Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมคนที่ 3	95
8	Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมคนที่ 4	96
9	Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมคนที่ 5	97
10	Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมคนที่ 6	98
11	คำมัธฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหา พฤติกรรมคนที่ 1 ตลอด 3 ระยะ	100
12	คำมัธฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหา พฤติกรรมคนที่ 2 ตลอด 3 ระยะ	101
13	คำมัธฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหา พฤติกรรมคนที่ 3 ตลอด 3 ระยะ	102
14	คำมัธฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหา พฤติกรรมคนที่ 4 ตลอด 3 ระยะ	103
15	คำมัธฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหา พฤติกรรมคนที่ 5 ตลอด 3 ระยะ	104
16	คำมัธฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหา พฤติกรรมคนที่ 6 ตลอด 3 ระยะ	105

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กเล็กตั้งแต่อายุแรกเกิดจนถึง 6 ขวบเป็นช่วงสำคัญที่จะต้องได้รับการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา วัยนี้เป็นวัยที่เกิดการเรียนรู้และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านอารมณ์มากกว่าวัยอื่น ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในระยะนี้จะติดฝังแน่นและมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและอารมณ์ของเด็ก (พัชรา พุ่มพชาติ. 2533 : 1) ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลในทางความคิดและการกระทำ ทั้งนี้เพราะเด็กใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครูที่โรงเรียน การที่เด็กได้ใกล้ชิดกับครูเป็นเวลานาน เด็กจะได้รับสิ่งต่าง ๆ จากครูนอกเหนือจากวิชาความรู้ การจัดประสบการณ์ในช่วงปฐมวัยมีความสำคัญต่อเด็กมาก เพราะครูกับเด็กย่อมมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันตลอดเวลา การแสดงออกทางวาจาและท่าทางของครูจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้เด็กตอบสนองในทางดีและไม่ดี (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2529 : 0) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และปรับตัวในทางที่ดีขึ้น แต่ถ้ามีปฏิสัมพันธ์ในทางที่ไม่ดี เด็กจะเกิดความคับข้องใจและเกิดความไม่สบายใจไว้ภายใน (ผ่องพรรณ เอกอาวุธ. 2525 : 3) และเด็กอาจจะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่เป็นปัญหา พฤติกรรมที่เป็นปัญหาคือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างไม่เหมาะสมนั่นคือ ไม่เหมาะสมกับอายุของเด็กตลอดจนไม่เหมาะสมกับเวลาสถานที่ที่พฤติกรรมนั้นเกิด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2524 : 225) พฤติกรรมที่เป็นปัญหาถ้าเกิดขึ้นกับเด็กคนใด ย่อมส่งผลกระทบต่อเพื่อนไปยังพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กคนนั้น เช่นพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาตลอดจนพัฒนาการทางด้านจริยธรรม ซึ่งยังเป็นผลต่อสังคมส่วนรวมอีกด้วย (วิณี ชิดเชิดวงศ์. 2537 : 208) การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม เช่นการทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายเพื่อน แย่งและทำลายสิ่งของ ใช้ภาษาด้อยคำรุนแรง ข่มขู่ ด่าทอ โทษผู้อื่นและใช้ภาษาท่าทางที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้จัดเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว (Connell. 1979 : 6)

พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive Behavior) นั้น มีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ กัน ดังเช่น ฟรอยด์ กล่าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณของความตายหรือเป็นแรงขับชนิดปฐมภูมิ หรือคิดตัวมาแต่กำเนิด พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณของการทำลาย เมื่อบุคคลสะสมความก้าวร้าวไว้ เขาก็จะพยายามหาทางแสดงความก้าวร้าวในในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแสดงท่าทีที่ไม่เป็นมิตรกับผู้อื่น การข่มเหง รังแก ต่อต้านและไม่ให้ความร่วมมือในการ

ทำกิจกรรมต่าง ๆ หรืออาจแสดงออกในรูปแบบของการทำลายหรือทำร้ายตนเอง (พรทิพย์ ทรัพย์สิน. 2532 : 1) เบอร์โควิทซ์ กล่าวว่า การก้าวร้าวเป็นการกระทำที่รุนแรงผิดปกติ เช่น เขียนกระดานแรง ๆ กระแทกประตูแรง ๆ เป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย มีความมุ่งหมายที่จะทำร้ายหรือทำลายสิ่งของบางอย่าง (สัมฤทธิ์ แก้วพูลศรี. 2534 ; อ้างอิงมาจาก Berkowitz. 1964 : 3)

สำหรับในประเทศไทยก็มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวไว้เช่น ผดุง อารยะวิญญู กล่าวว่า เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมมักแสดงออกในทางก้าวร้าว ก่อความสงบสุขของผู้อื่นพฤติกรรมที่แสดงออกในทางก้าวร้าวอาจรวมไปถึงการแสดงออกซึ่งความโหดร้าย ทารุณสัตว์ ชกต่อย ทำร้ายร่างกายตนเองและผู้อื่น ขู่ คุกคาม หิวร้อง กระเทียมเท้า ไม่เคารพเชื่อฟัง ฝ่าฝืนคำสั่งครูหรือพ่อแม่ (ผดุง อารยะวิญญู. 2533 : 103) การก้าวร้าวมักเป็นการกระทำที่ตรงข้ามกับการหลบหลีก(Avoidance) เป็นพฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้มาจากสังคมอย่างหนึ่งเป็นพฤติกรรมที่เด็กใช้ประกันการรุกรานจากผู้อื่น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีที่เรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นแต่พฤติกรรมนี้สังคมมักจะติเตียน บางแห่งก็ลงโทษโดยกฎหมาย ทำให้พวกก้าวร้าวมีความรู้สึกต่อต้านสังคมยิ่งขึ้น ทั้ง ๆ ที่ลักษณะ ดังกล่าวไม่ได้มีมาแต่กำเนิดเลย (สุชา จันทน์เอน. 2525 : 97)

สำหรับในทางจิตเวช ถือว่า พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นเรื่องของสัญชาตญาณ(Instinct) ที่มีมาแต่แรกเกิด แต่มนุษย์ควรจะพัฒนาพฤติกรรมก้าวร้าวให้เป็นไปในรูปแบบที่สังคมยอมรับหรือในทางที่เสริมสร้างความก้าวหน้าแต่ถ้าหากเขาชนที่เป็นอนาคตของชาติยังใช้สัญชาตญาณความก้าวร้าวออกไปในรูปแบบการทำลายแทนการสร้างสรรค์ ก็จะส่งผลเสียต่อการพัฒนาประเทศ (คมคาย อนุจันทร์. 2538 : 1) พฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดขึ้นในวัยเด็กนั้น เป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างไรก็ตามก็ไม่สามารถเป็นไปตามเป้าหมายของการเรียนการสอนได้การก้าวร้าวจึงเป็นพฤติกรรมที่ครูและครูแนะแนวจะต้องช่วยกันหาทางแก้ไข เพื่อรักษาระเบียบวินัยของห้องเรียนและทำให้เด็กเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นตลอดจนการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างเป็นสุข ไม่เป็นปัญหาต่อสังคมภายนอก (เพชรสุดา เพชรใส. 2525 : 2)

การปรับพฤติกรรมเป็นวิธีหนึ่งที่น่าสนใจเพื่อปรับลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เพราะการปรับพฤติกรรมเป็นกระบวนการที่ใช้หลักการจากทฤษฎีการเรียนรู้ ผสมกับระเบียบวิธีการทางจิตวิทยาการทดลองมาผสมผสานกันเพื่อใช้ในการศึกษาพฤติกรรมและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมทั้งการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (อาภา จันทรสกุลและอัญชัญ เกียรติบุตร. 2531 : 2) การเลือกเทคนิคการปรับพฤติกรรมหรือวิธีการปรับพฤติกรรม จะต้องเลือกเทคนิค

หรือวิธีการปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับชนิดของพฤติกรรมและพฤติกรรมเป้าหมาย นอกจากนี้ จะต้องพิจารณาข้อดีและข้อจำกัด หรือผลของการใช้เทคนิคหรือวิธีการปรับพฤติกรรมแต่ละวิธีนั้น ๆ ด้วย (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2527 : 53) การปรับพฤติกรรมสามารถทำได้โดย ควบคุมพฤติกรรมภายนอก (External - Control) ครู นักจิตวิทยาหรือผู้วิจัย เป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย กำหนดเงื่อนไขผลกระทบ ทำการสังเกต บันทึกและประเมินพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและเป็นผู้ให้การเสริมแรงหรือลงโทษพฤติกรรมที่เกิดขึ้น (Kazdin. 1975 : 189) นอกจากวิธีควบคุมภายนอกแล้ว การปรับพฤติกรรมสามารถทำได้อีกวิธีหนึ่งคือ วิธีควบคุมตนเอง (Self - Control) การควบคุมตนเองคือกระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือหลายวิธีรวมกันเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล จากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้น เป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย กระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และการควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคล อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นด้วยตนเอง ส่วนผู้บำบัดจะเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเท่านั้น (ปภาวดี แจ่มศิริ. 2527 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Cormier and Cormier. 1979 : 476)

การปรับพฤติกรรมโดยวิธีการควบคุมตนเองเป็นวิธีหนึ่งที่น่าสนใจเพื่อเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยผู้ที่ถูกปรับพฤติกรรมเป็นผู้กำหนดหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย และกำหนดเงื่อนไขผลกระทบที่ตนจะได้รับ แล้วทำการสังเกต บันทึกและประเมินพฤติกรรมตนเองและผู้วิจัยใช้แรงเสริมเมื่อเด็กสามารถควบคุมตนเองได้ (ศวรรณ เทศศรีเมือง. 2535 : 3) ปภาวดี อินทสร (2526 : บทคัดย่อ) พบว่า วิธีการควบคุมตนเอง สามารถทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น ปภาวดี แจ่มศิริ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่า การควบคุมตนเอง สามารถลดพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สอดคล้องกับ อรอนงค์ วิทยานิพนธ์ (2533 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า วิธีการควบคุมตนเอง สามารถลดพฤติกรรมก่อกวนในห้องสมุด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ศวรรณ เทศศรีเมือง (2535 : บทคัดย่อ) พบว่า การควบคุมตนเอง ทำให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้น สำหรับการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยวิธีการควบคุมตนเอง ได้มีผู้ทำการวิจัยไว้บ้างแล้ว เช่น สุพล ชัดเชื้อ (2535 : บทคัดย่อ) พบว่า วิธีการควบคุมตนเองสามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สอดคล้องกับ คมคาย อนุจันทร์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การควบคุมตนเอง ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า วิธีการควบคุมตนเอง สามารถนำมาใช้ในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวได้ แต่การศึกษาวิจัยตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันนี้ ยังไม่มีผู้ทำการวิจัยโดยการใช้วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง ในการปรับพฤติกรรม

ก้าวร้าวในระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าถ้าได้นำวิธีการของเด็กโตมาใช้ในการวิจัยในเด็กเล็ก คงจะได้ผลดีในลักษณะเดียวกัน ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในระดับก่อนประถมศึกษาและศึกษาด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ สาขาการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ จึงสนใจที่จะศึกษาการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติในระดับก่อนประถมศึกษา โดยศึกษาการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง ว่าวิธีนี้จะสามารถนำมาใช้ในการปรับลดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ผลมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเด็กพิเศษ ได้นำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติระดับก่อนประถมศึกษา ระหว่างก่อนและหลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้ทราบผลของการใช้วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติในระดับก่อนประถมศึกษา และเพื่อเป็นข้อเสนอแนะต่อครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ ได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม และส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกายหรือที่แสดงออกทางคำพูดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ชั้นอนุบาล 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกายหรือที่แสดงออกทางคำพูดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ในโรงเรียนจรรยาตองรัตนาคาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 6 คน ซึ่งเลือกมาโดยครูประจำชั้นและอาจารย์ทุกคนที่สอนในระดับชั้นอนุบาล 2 เป็นผู้คัดเลือกโดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรมเด็ก (ผดุง อารยะวิญญู. 2533)

2. วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองเป็นวิธีที่ใช้เพื่อลดหรือหยุดยั้งพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนและผู้วิจัยร่วมกันกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย

พฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการในการวิจัยนี้คือ การไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมในช่วงเวลาว่างกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยการกำหนดสัญลักษณ์ของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว คือ สติกเกอร์ดาวดำ และการไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว คือ สติกเกอร์ดาวแดง

ขั้นที่ 2 นักเรียนมีส่วนร่วมกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง

ก่อนที่จะทำกิจกรรมในช่วงเวลาว่างกิจกรรมสร้างสรรค์ในแต่ละวันนักเรียนจะเป็นผู้เลือกตัวเสริมแรงที่ผู้วิจัยเสนอให้ด้วยตนเอง เช่น ดินสอสี, ขนมนม, นมกล่อง U.H.T. เป็นต้น จำนวน 5 ลำดับ

ขั้นที่ 3 นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเอง

เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวขึ้นนักเรียนจะต้องสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองโดยการติดสติกเกอร์ดาวดำบนแผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรม และหากนักเรียนไม่ได้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเลยก็ให้นักเรียนติดสติกเกอร์ดาวแดงบนแผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมแทน ในขั้นที่ 3 นี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะเข้าไปสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในช่วงเวลาดังกล่าวด้วย โดยนั่งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ได้ยินการพูดของนักเรียนโดยไม่รบกวนการทำกิจกรรมของนักเรียนและไม่ให้ความสนใจแก่นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ

การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองใน 2 สัปดาห์แรกของการทดลองเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาทุกครั้ง ผู้วิจัยจะแสดงสัญญาณไฟกระพริบที่แผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนคนนั้นพร้อมทั้งมีการขานชื่อด้วยเสียงดังพอที่เด็กจะได้ยิน

สัปดาห์ที่ 3 - 4 มีการแสดงสัญญาณไฟกระพริบที่แผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมแต่ไม่มีการขานชื่อ

สัปดาห์ที่ 5 - 8 ให้นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองโดยไม่มีสัญญาณไฟกระพริบและการขานชื่อ

ขั้นที่ 4 นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง จากแผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยหาความสอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนจากแผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมที่นักเรียนเป็นผู้บันทึก และจากแบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวที่ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึก ค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนและผู้วิจัยจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป นักเรียนแต่ละคนจึงจะได้รับการเสริมแรงตามเงื่อนไขที่กำหนดดังรายละเอียดต่อไปนี้

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 10 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 5

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 20 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 4

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 30 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 3

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 40 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 2

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 50 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 1

ในกรณีที่ค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนและผู้วิจัยมีค่าต่ำกว่า 0.80 ให้ใช้คะแนนจากการบันทึกของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นเกณฑ์ในการให้ตัวเสริมแรงแก่นักเรียน

ในการให้การเสริมแรงนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนมารับตัวเสริมแรงตามเงื่อนไขที่กำหนดภายหลังการทำกิจกรรมในช่วงโมกกิจกรรมสร้างสรรค์ในแต่ละครั้ง

3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ

3.1 ประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

3.2 พฤติกรรมก้าวร้าว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ประสิทธิภาพของวิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง หมายถึง วิธีการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมโดยการใช้วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อนำไปใช้ปรับพฤติกรรมของนักเรียน พฤติกรรมก้าวร้าวลง ประเมินตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งมีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก เป็นคะแนนความถี่ของพฤติกรรมที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมเมื่อสิ้นสุดการสังเกตและประเมินพฤติกรรมในแต่ละสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 80 ของคะแนนความถี่ทั้งหมด

80 ตัวหลัง เป็นคะแนนความถี่ของพฤติกรรมที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมเมื่อสิ้นสุดการสังเกตและประเมินพฤติกรรมของระยะเวลาในการทดลองทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 80 ของคะแนนความถี่ทั้งหมด

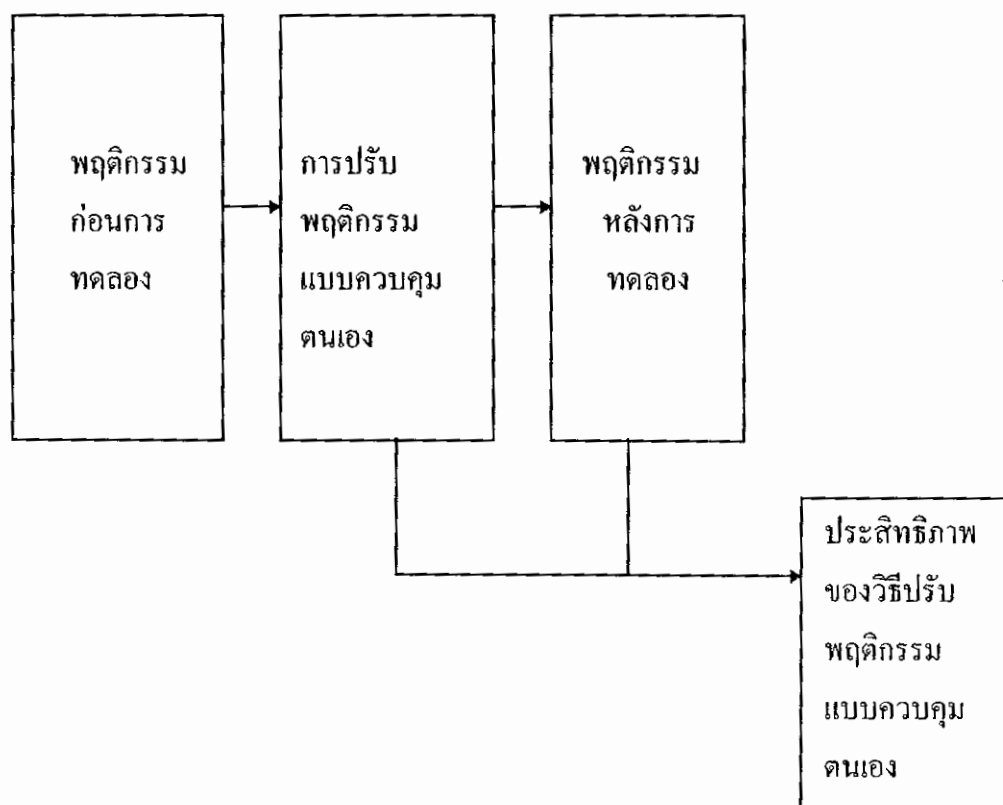
2. พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การแสดงออกของบุคคล ๆ หนึ่งต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งของในลักษณะต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งแสดงออกทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังต่อไปนี้

1. การแสดงออกทางกาย ได้แก่ ตี ชกต่อย เขกศีรษะเพื่อน ขว้างปาสิ่งของ แย่งของเพื่อน

2. การแสดงออกทางคำพูด ได้แก่ ตวาด ตะโกน ถ้อยคำด้อยเพื่อน ถ้อยคำพ้อแม่ เพื่อน คำคำหยาบ

พฤติกรรมก้าวร้าววัดได้โดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ✓ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จำแนกได้ดังนี้
- ✓ 1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและการเรียนร่วม
 - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
 - 1.2 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
 - 1.3 สาเหตุ และองค์ประกอบที่ทำให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรม
 - 1.4 ความหมายของการเรียนร่วม
 - 1.5 รูปแบบการเรียนร่วม
 - 1.6 การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมกับเด็กปกติ
- ✓ 2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ก้าวร้าว
 - 2.1 ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 2.2 พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา
 - 2.3 สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กระดับก่อนประถมศึกษา
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว
- ✓ 3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม
 - 3.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง
 - 3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง
- ✓ 4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน
 - 4.1 ความหมายของการสอนและประสิทธิภาพการสอน
 - 4.2 เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพการสอน
 - 4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการสอน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและการเรียนร่วม

1. ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม

สำนักงานการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา ได้ให้คำจำกัดความเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมไว้ ดังนี้

เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หมายถึงเด็กที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ไม่สามารถเรียนหนังสือได้เหมือนเช่นเด็กปกติทั่วไป และการที่เด็กไม่สามารถเรียนได้นั้น มิได้มีสาเหตุจากองค์ประกอบทางสติปัญญา การเรียนรู้และสุขภาพหรือความบกพร่องทางร่างกาย

2. ไม่สามารถรักษาความสัมพันธ์อันดี กับ เพื่อนนักเรียนด้วยกันหรือครูได้

3. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กปกติอื่น ๆ ในวัยเดียวกัน

4. มีความคับข้องใจ หรือมีความเก็บกดทางอารมณ์

5. แสดงอาการทางร่างกาย เช่น ปวดศีรษะ ปวดตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย หรือมีความหวาดกลัวเมื่อมีปัญหาส่วนตัว หรือปัญหาทางด้านการเรียน

เด็กอาจมีลักษณะเพียงข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อก็ได้ และปัญหาจะต้องเกิดขึ้นและ มีมาเป็นเวลานานแล้ว (Reynolds and Brich, 1977 : อ้างอิงมาจาก ผดุง อารยะวิญญู. 2539 : 100)

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาทำให้เด็กขาดความสุขขณะนั้น หรือในเวลาต่อมา เป็นพฤติกรรมที่เด็กมีสภาพเลวลงทุกที แม้จะช่วยเหลือก็ยังปรับปรุงตัวเองไม่ได้ ทั้งยังเป็นพฤติกรรมที่สร้างความหนักใจให้แก่บิดา มารดา หรือผู้อบรมเลี้ยงดู และผู้ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับเด็ก (ฉวีวรรณ กินาวงศ์. 2526 : 81)

เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หมายถึง เด็กที่มีปัญหาทางด้านการพัฒนาและต่อการปรับตัวของเด็กเอง ตลอดจนการไปขัดขวางการดำเนินชีวิตของผู้อื่น หรือหากไม่สร้างปัญหาต่อบุคคลอื่นก็อาจเป็นเด็กที่แยกตัวออกจากสังคม เด็กเหล่านี้จะสร้างปัญหากับญาติพี่น้อง พ่อแม่ เพื่อน ครูและสังคมที่เขามีส่วนเกี่ยวข้อง (วาริ ธีระจิต. 2537 : 97-98)

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นทำให้เด็กขาดความสุขในขณะนั้นหรือในเวลาต่อไป เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กปรับตัวเองต่อชีวิตภายนอกได้ลำบาก และพฤติกรรมนั้นเป็นที่หนักใจแก่พ่อแม่ หรือผู้อบรมเลี้ยงดู (วิณี ชิดเชิดวงศ์. 2537 : 207-208 : อ้างอิงมาจาก ประสาน ทิพย์ธารา. 2521 : 108)

เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์หรือเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หมายถึง เด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติอย่างมาก ปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ พฤติกรรมนั้นหายไปอย่างรวดเร็วและนอกจากนี้พฤติกรรมนั้นยังไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม หรือวัฒนธรรมพฤติกรรมที่เป็นปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กเองและของผู้อื่น อันเกิดจากความขัดแย้งระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก และ/หรือจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในตัวของเด็กเอง (เบญญา ชลธารันนท์. 2538 : 25)

เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หมายถึง เด็กที่แสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากเด็กปกติทั่วไปและพฤติกรรมเบี่ยงเบนนี้ ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กเองและของผู้อื่น พฤติกรรมนี้เป็นผลมาจากความขัดแย้งระหว่างเด็กกับสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก และ/หรือ ความขัดแย้งในตัวเอง (ผดุง อารยะวิญญู. 2539 : 100)

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หมายถึง เด็กที่แสดงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กปกติทั้งทางด้านพัฒนาการอารมณ์และการปรับตัวอันเกิดจากความขัดแย้งระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก และ/หรือจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็กเอง และพฤติกรรมเบี่ยงเบนนี้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กเองและของผู้อื่น นอกจากนี้พฤติกรรมนั้นยังไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมที่เขามีส่วนเกี่ยวข้อง

2. ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม

เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม อาจแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาออกได้ 2 ประเภทคือ

1. พฤติกรรมที่เกิดจากความขัดแย้งในตัวเอง เช่น ความวิตกกังวล การมีปมด้อย การหนีสังคม และความผิดปกติทางการเรียน
2. พฤติกรรมที่เกิดจากความขัดแย้งระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก คือ พฤติกรรมก้าวร้าวและก่อกวน การเคลื่อนไหวผิดปกติ และการปรับตัวที่ไม่ถูกต้อง

เด็กบางคนอาจจะมีเพียงลักษณะเดียวหรือหลายลักษณะก็ได้ ลักษณะที่เห็นได้ชัดเพราะเห็นได้บ่อยๆ คือ

1. การก้าวร้าว - ก่อกวน เด็กมักแสดงออกทางก้าวร้าว ก่อกวน ความสงบสุขของผู้อื่น อาจรวมถึงการแสดงออกซึ่งความโหดร้ายทารุณสัตว์ ชกต่อย ทำร้ายร่างกายผู้อื่นหรือพ่อแม่ เด็กที่มีพฤติกรรมในลักษณะเช่นนี้มักมีความขัดแย้งกับคนใกล้เคียง พฤติกรรมอาจรุนแรงขึ้นหากไม่ได้รับการแก้ไข

2. การเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ หมายถึง การไม่อยู่นิ่ง เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา โดยปราศจากจุดหมาย และไม่ได้รับอนุญาตจากครู เด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมในลักษณะนี้จะมีความสนใจสั้น ขาดสมาธิในการเรียน หันเหความสนใจไปสู่สิ่งอื่นได้ง่าย บางทีเด็กอาจมีปัญหากการก้าวร้าวร่วมด้วยก็ได้

3. การปรับตัวทางสังคม เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม มีการปรับตัวทางสังคมไม่ถูกต้อง ซึ่งหมายถึงการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น แก๊งอันธพาล การทำลายสาธารณสมบัติ การลักขโมย การหนีโรงเรียน การต่อสู้ของนักเรียนระหว่างโรงเรียนที่เป็นคู่อริ

การประทุร้ายทางเพศ ซึ่งพฤติกรรมในลักษณะนี้มักเกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นเป็นส่วนใหญ่

4. ความวิตกกังวลและปมด้อย เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมอาจไม่กล้าพูดไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียน บางคนมีความประหม่าอย่างชัดเจน เมื่อจำเป็นต้องไปรายงานหน้าชั้น บางคนตัวร้อน เป็นไข้ เมื่อเวลาไปโรงเรียน บางคนขาดความเชื่อมั่นในตัวเองอย่างเห็นได้ชัด บางคนร้องไห้บ่อย พฤติกรรมเหล่านี้จัดเป็นพฤติกรรมจัดเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความวิตกกังวลหรือเกิดจากปมด้อยของแต่ละบุคคล ซึ่งเด็กที่มีลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรม แต่ความรุนแรงของพฤติกรรมมักแตกต่างกัน พฤติกรรมที่ค่อนข้างรุนแรงและสม่ำเสมอเท่านั้น จึงจะจัดเป็นพฤติกรรมของเด็กที่ต้องได้รับการทางการศึกษาพิเศษ

5. การหนีสังคม หรือการปลีกตัวออกจากสังคม เป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนอย่างหนึ่งของเด็ก สังเกตได้จากเด็กไม่พูดคุยไม่เล่นกับเพื่อน ไม่ร่วมกิจกรรมนักเรียนที่ทางโรงเรียนจัดให้ เป็นคนขี้อาย พูดไม่เก่ง ไม่กล้าพูดต่อสาธารณชน ไม่กล้าพูดในที่ประชุม บางคนเจ้าอารมณ์ เด็กเหล่านี้ขาดทักษะที่จำเป็นในการติดต่อกับผู้อื่นจากความเชื่อมั่นในตัวเองในด้านการพูด เด็กจึงชอบอยู่คนเดียว ทำงานคนเดียว เด็กเหล่านี้อาจมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นได้ แต่มักเป็นไปในลักษณะก้าวร้าว ไม่มีวุฒิภาวะหรือแสดงพฤติกรรมทางสังคมที่ไม่เหมาะสม

6. ความผิดปกติในการเรียน เด็กที่มีผลการเรียนดีมักเป็นที่ชื่นชมของผู้ปกครองและเพื่อน เด็กที่เรียนไม่ดีไม่ได้รับการยกย่องเท่าที่ควร ซึ่งมีผลต่อการปรับตัวของเด็ก เด็กอาจกลายเป็นเด็กที่มีปัญหา จากการศึกษาวิจัยเป็นจำนวนมาก ระบุว่าเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมมีผลการเรียนต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการอ่าน การสะกดคำและคณิตศาสตร์ (ผดุง อารยะวิญญู, 2539 : 103-105)

3. สาเหตุและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรม

เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมนั้น แต่ละปัญหาอาจเกิดจากสาเหตุที่ไม่เหมือนกัน หรือเหมือนกันก็ได้ ซึ่งพอสรุปสาเหตุใหญ่ๆ ได้ 2 อย่างคือ

1. ปัญหาเกิดจากตัวเด็กเอง ✓

2. ปัญหาเกิดจากสิ่งแวดล้อม ✓

1. ปัญหาเกิดจากตัวเด็กเอง เกิดขึ้นได้ดังนี้

1.1 เกิดจากสภาพร่างกาย (Physical Factors) ได้แก่ เกิดมาร่างกายพิการ

สมองได้รับการกระทบกระเทือนอย่างแรง เพราะประสบอุบัติเหตุ เด็กเป็นโรคต่างๆ เช่น ลมชัก (Epilepsy) เชื้อโรคต่างๆ ที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไป

1.2 เกิดจากสภาพอารมณ์และจิตใจ (Emotional and Psychological Factors) ซึ่งอาจเนื่องมาจากสภาพร่างกายเป็นเหตุเบื้องต้นทำให้เด็กขาดทักษะในการเผชิญปัญหา เช่น ถูกบังคับให้ทำงานมากๆ ทำให้ไม่พอใจ มักจะแสดงอาการโกรธ ไม่พอใจอย่างแรง หรือแสดงปฏิกิริยาตื่นเต้น หรือบางทีก็อาจจะแยกตัวออกไปเลยก็ได้

2. ปัญหาเกิดจากสิ่งแวดล้อม (Environmental Factors)

2.1 ปัญหาจากครอบครัว คือปัญหาใหญ่ ปัญหาแรกเกิดจากครอบครัวที่มีพ่อขี้เมา เล่นการพนัน พ่อแม่ทะเลาะกันทุกวัน เด็กหาที่พึ่งไม่ได้ เด็กหาตัวอย่างที่ดีไม่ได้ ทำให้เด็กเกิดปัญหา

2.2 ปัญหาจากเพื่อน หรือบุคคลทั่วไปชอบล้อเลียน ถูกเหยียดหยาม ข่มขู่ให้กลัวหรือตกใจ

2.3 ปัญหาจากข่าว ที่เกี่ยวข้องกับพ่อแม่พี่น้องโดยตรง ที่ทำให้เกิดการกระทบกระเทือนจิตใจอย่างแรง เช่น เห็นภาพผู้ร้ายยิงพ่อตาย เห็นแม่ตกจากรถ หรือถูกรถทับตายตามข่าวบ้าง ฯลฯ ผลจากการที่ได้รับความกระทบกระเทือนจิตใจนี้ทำให้เด็กเปลี่ยนพฤติกรรมได้ทันที

2.4 ปัญหาเกิดจากเสพติด พืชของยาเสพติดทำให้เด็กเปลี่ยนพฤติกรรมจากที่เคยร่าเริงแจ่มใส กลายเป็นเซื่องซึม เหงาหงอย โมโหง่าย ไม่มีเหตุผล เป็นต้น

2.5 ปัญหาเกิดจากครู ครูที่ชอบข่มขู่เด็ก บังคับเด็กให้ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือขู่จะบอกให้ตำรวจมาจับบาง ไล่ออกจากโรงเรียนบ้าง หรือทำโทษอย่างอื่น กล่าวคำตำหนิต่อหน้าเพื่อนฝูงให้ได้บ่อยครั้งจนเด็กไม่สามารถทนต่อเหตุการณ์เช่นนั้นได้พฤติกรรมเด็กจะเปลี่ยนไปได้ทั้งทางก้าวร้าว หรือถดถอยทันที

2.6 ปัญหาเกิดจากผู้ปกครอง ซึ่งอาจจะไม่ใช่พ่อแม่โดยตรงก็ได้ พุดจากระทบกระเทือนเปรียบเทียบเกี่ยวกับความสามารถ ความรู้ ความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ และยังเปรียบเทียบกับพี่น้อง หรือญาติใกล้เคียง ทำให้เด็กเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจเกิดปมด้อยในจิตใจ และทวีความรุนแรงขึ้นเป็นระยะๆ นอกจากนี้ผู้ปกครองไม่พยายามเข้าใจเด็ก ไม่สนใจดูแลอย่างที่เราควรเด็กจะเกิดความคับข้องใจอยู่ตลอดเวลาทำให้เด็กเก็บกดความรู้สึกและแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกมา ทำให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมของเด็ก (สราวุธ บุญบุญสุนันท์. ม.ป.ป. : 28-29)

สำหรับ วิณี ชิดเชิดวงศ์ เขียนถึงสาเหตุของปัญหาพฤติกรรมว่า มาจากสาเหตุใหญ่ๆ คือ สาเหตุทางพันธุกรรมและสาเหตุทางด้านสภาพแวดล้อมซึ่งในสาเหตุใหญ่ๆ ทั้ง 2 สาเหตุจะสามารถจำแนกสาเหตุของการเกิดปัญหาพฤติกรรมในเด็กได้ ดังนี้คือ

1. พฤติกรรมที่เป็นปัญหาเนื่องจากสาเหตุทางพันธุกรรม (Heredity)

พันธุกรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์เป็นอย่างมาก ลักษณะของพฤติกรรมบางอย่างถูกถ่ายทอดทางพันธุกรรมซึ่งมียีน (Gene) เป็นตัวสำคัญในการถ่ายทอด ยีนจะเป็นตัวกำหนดลักษณะต่างๆ จากบรรพบุรุษ และถ่ายทอดไปยังลูกหลาน สาเหตุทางพันธุกรรมที่อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในลักษณะต่างๆ ดังนี้คือ

1.1 สาเหตุจากความผิดปกติของโครโมโซม ความผิดปกติของโครโมโซมที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือการรวมตัวอย่างผิดปกติของโครโมโซม โดยมีโครโมโซมมารวมกันมากไป หรือรวมตัวกันแล้วมีโครโมโซมขาดหาย

1.2 สาเหตุจากการถ่ายทอดลักษณะที่ผิดปกติมาซึ่งลูกหลาน การถ่ายทอดกันในหลายลักษณะ นอกจากนี้ยังพบว่า สภาพจิตเภท มีการรับทอดทางพันธุกรรมโดยจะทำให้เด็กที่เกิดมามีแนวโน้มของอาการจิตเภท แต่ถ้าได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมเด็กเหล่านี้จะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้

1.3 บุคลิกภาพที่ติดต่อมาแต่กำเนิด บุคลิกภาพหรือลักษณะติดตัวเด็กมาตั้งแต่เกิด หมายความว่า ลักษณะพฤติกรรมบางชนิดที่มีในเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกันและไม่ได้มีการเรียนรู้มาก่อน โดยเด็กนั้นจะแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ตั้งแต่แรกเกิดหรือหลังคลอดเพียงเล็กน้อย (ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 3 เดือนแรก) เช่น พฤติกรรมความไวต่อการตอบสนองด้วยการร้องไห้จ้า หรือไม่คอยร้องไห้เป็นต้น บุคลิกภาพพื้นฐานเหล่านี้จะมีผลต่อพฤติกรรมเมื่อเด็กโตเป็นผู้ใหญ่ เช่น ถ้าเด็กคนหนึ่ง มีความไวต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้าสูงมากเมื่อแรกเกิด โตขึ้นก็จะมีแนวโน้มของระดับการทำกิจกรรมสูงเช่นกัน หรือเด็กบางคนมีระดับของการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ต่ำ เมื่อโตขึ้นก็จะมีแนวโน้มของระดับการทำกิจกรรมต่ำเช่นกัน

2. พฤติกรรมที่เป็นปัญหาเนื่องจากสภาพแวดล้อม (Environmental Factors)

สภาพแวดล้อมนั้นเป็นสาเหตุที่สำคัญสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ย่อมจะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ดังนี้คือ

2.1 สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อชีวภาพของมนุษย์ สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อชีวภาพของมนุษย์ที่นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก เช่น การเป็นโรคที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ในคนต่อไป อาจทำให้เกิดปัญหาความพิการต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นผลกระทบกระเทือนต่อพฤติกรรมอีกต่อหนึ่งสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อชีวภาพของอินทรีย์นี้จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาของการพัฒนาการของมนุษย์ที่อาจเกิดขึ้นโดยแบ่งเป็นระยะที่สำคัญ 3 ระยะด้วยกันคือ ระยะก่อนคลอด ระยะขณะคลอด และระยะหลังคลอด ซึ่งไม่ว่าจะเกิดในระยะใดย่อมส่งผลกระทบ

กระเทียมโดยแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในวัยต่อ ๆ มาได้

2.2 อิทธิพลทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อเด็ก อิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมของเด็กโดยตรง ในแต่ละสังคมย่อมต้องมีค่านิยม ทัศนคติและการแสดงออกที่เป็นลักษณะของสังคมนั้น ๆ ซึ่งมีลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะเฉพาะตัวในแต่ละสังคมเพื่อที่จะเตรียมให้สมาชิกในสังคมนั้นมีหน้าที่และพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นที่ยอมรับ เด็กในแต่ละสังคมจะมีการเรียนรู้ทัศนคติ ค่านิยมและกระทำต่างๆ เพื่อที่จะอยู่ร่วมในสังคมนั้นได้อย่างมีความสุขในลักษณะของอิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สังคมวางแนวทางไว้มีผลกระทบกระเทือนต่อพฤติกรรมของเด็กมาก เช่น การแบ่งระดับชนชั้นในสังคมย่อมทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อเด็กที่อยู่ในระดับชั้นที่สังคมคิดว่าต่ำกว่า เกิดความมีปมด้อย และแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาออกมา นอกจากนี้ยังมีสภาพเศรษฐกิจ เชื้อชาติ ซึ่งจะมีผลต่อพัฒนาการของเด็ก

2.3 ครอบครัว ครอบครัวเป็นสาเหตุที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในเด็ก นักจิตวิทยาและนักการศึกษาพบว่า เด็กที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหามักมีสาเหตุมาจากครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะของสภาพของครอบครัวที่มักทำให้บุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะเด็กเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น สภาพความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว สภาพของครอบครัว วิธีการอบรมเด็ก ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับเป็นสิ่งที่สำคัญและส่งผลกระทบกระเทือนต่อพฤติกรรมของเด็ก (วิณี ชิดเชิดวงศ์ . 2532 : 212-214)

กล่าวโดยสรุป สาเหตุและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมคือ ปัญหาที่เกิดจากตัวเด็กเองและปัญหาที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่เกิดจากตัวเด็ก เช่นเกิดจากสภาพร่างกายการถ่ายทอดลักษณะที่ผิดปกติทางพันธุกรรม บุคลิกภาพที่ติดต่อกันแต่กำเนิด สภาพทางอารมณ์และจิตใจ สำหรับปัญหาที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาครอบครัว เพื่อน ขาดสภาพดี และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว

4. ความหมายของการเรียนร่วม

การจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งรวมถึงเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมเรียนร่วมกับเด็กปกติเป็นวิชาหนึ่งในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นักการศึกษาพิเศษทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ดังต่อไปนี้

การเรียนร่วมหมายถึง การรวมเอาเด็กพิเศษให้เข้าร่วมอยู่กับเพื่อนๆ ที่ปกติทั้งทางความเป็นอยู่ทางการเรียนการสอน และทางสังคม โดยมีพื้นฐานอยู่บนการวางแผนทางการศึกษาที่กำลังดำเนินอยู่และพิจารณาเป็นรายบุคคลกระบวนการวางแผนโปรแกรมจะดำเนินการระบุให้ชัดเจน

ถึงความรับผิดชอบของบุคลากรผู้บริหาร ผู้สอนและผู้สนับสนุนทั้งการศึกษากฎปกติและภาคพิเศษ (Kauffman and other. 1975 : 1-12)

การเรียนรู้ หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ฯลฯ ได้เข้าร่วมกับเด็กปกติ โดยได้รับการช่วยเหลือจากครูปกติและครูการศึกษาพิเศษ ให้สภาพแวดล้อมที่จำกัดน้อยที่สุดโดยการคำนึงถึงความต้องการของเด็กแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข (พญาไท,โรงเรียน. 2531 : 8)

การเรียนรู้ หมายถึง การรวมเด็กพิเศษไว้กับเด็กปกติในด้านเวลาการเรียนการสอนและด้านสังคม ภายใต้พื้นฐานการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเด็กรวมทั้งการปรับตัวทางสังคมเพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ตรงและสามารถพัฒนาตนเองไปให้มากที่สุด (วาริ ธีระจิต. 2537 : 11)

การเรียนรู้ หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยได้รับความช่วยเหลือตามความจำเป็นพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนรู้ และอยู่ร่วมในสังคมปกติอย่างมีความสุข (บังอร ดันปาน . 2535 : 6-7)

การเรียนรู้จัดเป็นการให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติ มีการร่วมกิจกรรมและการใช้เวลาช่วงใดช่วงหนึ่งในแต่ละวันระหว่างเด็กทั้งสองกลุ่ม ซึ่งอาจเป็นการเรียนร่วมเต็มเวลา (Mainstreaming) โดยการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในห้องเรียนที่มีสำหรับเด็กปกติทุกอย่างและไม่มีบริการเพิ่มเติมสำหรับประเภทนี้ การเรียนร่วมบางเวลา (Integration) โดยการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติบางเวลา และรวมถึงการจัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติด้วย (เบญจมา ชลธารรัตน์. 2535 : 2, ผดุง อารยะวิญญู. 2539 : 221)

การเรียนรู้ หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ เด็กพิการประเภทต่างๆ ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้กับเด็กเหล่านี้ ได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข (กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2537 : 1)

การเรียนรู้ เป็นวิธีการที่จะทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กปกติในการเรียนและการทำกิจกรรมอื่นๆ มากหรือน้อยตามความเหมาะสมกับสภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยอาจได้รับการพิเศษเพิ่มเติมหรือไม่ก็ได้ (ทองนวล ภูประเสริฐ. 2538 : 20)

การเรียนรู้ร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเจริญเติบโตเต็มที่ตามความสามารถของตน ในการร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเด็กปกติ ทั้งในกิจกรรมในห้องเรียน และกิจกรรมนอกเวลาเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาะทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม (สุกัญญา ขันเพชร. 2538 : 9)

การเรียนรู้ร่วม หมายถึง การนำเอาคนพิการมาสู่สังคมปกติ ไม่ว่าจะในด้าน นันทนาการหรือการศึกษา ในปัจจุบันจะเน้นที่การคัดแยกเพื่อช่วยเหลือคนพิการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดให้มีการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษตั้งแต่เยาว์วัยโดยคำนึงถึงถึงความต้องการของเด็กแต่ละคนด้วย และให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กัน (ศรียานิชมรรณ. 2539 : 37)

สรุป การเรียนรู้ร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านต่าง ๆ ได้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนปกติโดยมีทั้งการเรียนร่วมเต็มเวลาและเรียนร่วมบางเวลา โดยมีการจัดชั้นเรียนพิเศษให้กับเด็กกลุ่มนี้ตามสภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยได้รับการช่วยเหลือตามความจำเป็นพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

5. รูปแบบการเรียนรู้ร่วม

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และบึงอระ ดันปาน ได้สรุปรูปแบบการเรียนรู้ร่วมจากหลายรูปแบบจากหลายประเทศได้ดังนี้

1. การเรียนรู้ร่วมในชั้นปกติ และปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ
 2. การเรียนรู้ร่วมในชั้นปกติ แต่ได้รับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ
 3. การเรียนรู้ร่วมในชั้นปกติบางเวลา และเรียนในชั้นพิเศษเฉพาะเด็กพิการบางวิชา
 4. เรียนในชั้นปกติทุกวิชา โดยมีครูการศึกษาพิเศษให้ความช่วยเหลือเด็กเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อยๆ ขณะครูประจำวิชาอธิบาย
 5. เรียนในชั้นพิเศษ โดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วม
 6. เรียนในชั้นพิเศษ โดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วมในบางวิชา แต่ในบางวิชาเด็กปกติแยกไปเรียนกับเด็กปกติในห้องอื่น และเด็กที่มีความต้องการพิเศษก็แยกไปเรียนร่วมกับเด็กพิเศษห้องอื่น
 7. เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรกับเด็กปกติ
 8. เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่าที่จำเป็น
- (การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร,สำนักงาน. 2529 : 9, บึงอระ ดันปาน. 2523 : 20-21)

ปรีดา จันทบุบผา เสนอรูปแบบการจัดการเรียนร่วมมี 5 วิธี คือ

1. เรียนร่วมในชั้นปกติโดยรับบริการพิเศษบ้าง หรือไม่ต้องรับบริการพิเศษ เนื่องจากจากการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจนถึงระดับที่ช่วยตนเองได้แล้ว
 2. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการพิเศษจากครูเดินสอน ครูที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
 3. เรียนร่วมในชั้นปกติ และรับบริการพิเศษจากห้องเสริมวิชาการ (Resource Room)
 4. ชั้นพิเศษ โดยส่งไปเรียนร่วมในชั้นปกติบางวิชา
 5. ชั้นพิเศษสำหรับเด็กพิการแต่ละประเภทในโรงเรียนปกติ
- (ปรีดา จันทบุบผา. ม.ป.ป. : 16)

เกียร์ฮาร์ท และไวท์ซาร์น (Gearheart and Weicarn) และเลวิสและดอร์แลก

(Dewis and Doorag) ได้นำเสนอรูปแบบการเรียนร่วมไว้ 6 รูปแบบ คือ

- รูปแบบที่ 1 ชั้นเรียนปกติเต็มวัน
- รูปแบบที่ 2 ชั้นเรียนปกติการให้คำปรึกษาแนะนำหนังสือวัสดุอุปกรณ์พิเศษ
- รูปแบบที่ 3 ชั้นเรียนปกติกับบริการครูเดินสอน
- รูปแบบที่ 4 ชั้นเรียนปกติกับบริการห้องสอนเสริม
- รูปแบบที่ 5 ชั้นเรียนพิเศษและชั้นเรียนปกติ
- รูปแบบที่ 6 ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ

(Gearheart and Weicarn. 1980, เบญจา ชลธารันนที. 2535 : 4 - 6 ; อ้างอิงมาจาก Dewis and Doorag. 1982)

ผดุง อารยะวิญญู ได้นำเสนอรูปแบบของการเรียนร่วมไว้ 6 รูปแบบคือ

1. เรียนร่วมในชั้นปกติ โดยการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ และเรียนเหมือนเด็กปกติทุกประการ
2. เรียนร่วมในชั้นปกติ และมีครูพิเศษให้คำแนะนำ ปรึกษา วิธีนี้คล้ายวิธีแรกแต่มีครูพิเศษช่วยเหลือครูประจำชั้นและครูประจำวิชา
3. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเวียนสอน ซึ่งเดินทางไปตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก
4. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการซึ่งเป็นครูการศึกษาพิเศษที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในห้องเสริมวิชาการ (มีเอกสาร เครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ)

5. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และเรียนร่วมบางเวลาเป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการไว้ในชั้นเดียวกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีครูประจำชั้นสอนแทบทุกวิชา ยกเว้นบางวิชาที่เด็กต้องไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น พลศึกษา ศิลปะ

6. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน และเรียนในชั้นพิเศษตลอดเวลา (ผดุง อารยะวิญญู. 2529 : 188 - 190)

และผดุง อารยะวิญญู ได้นำแนวคิดของเรย์โนลด์ และเบิร์ช (Reynolds and Birch. 1977) ซึ่งเสนอเป็นรูปแบบของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู. 2539 : 224)

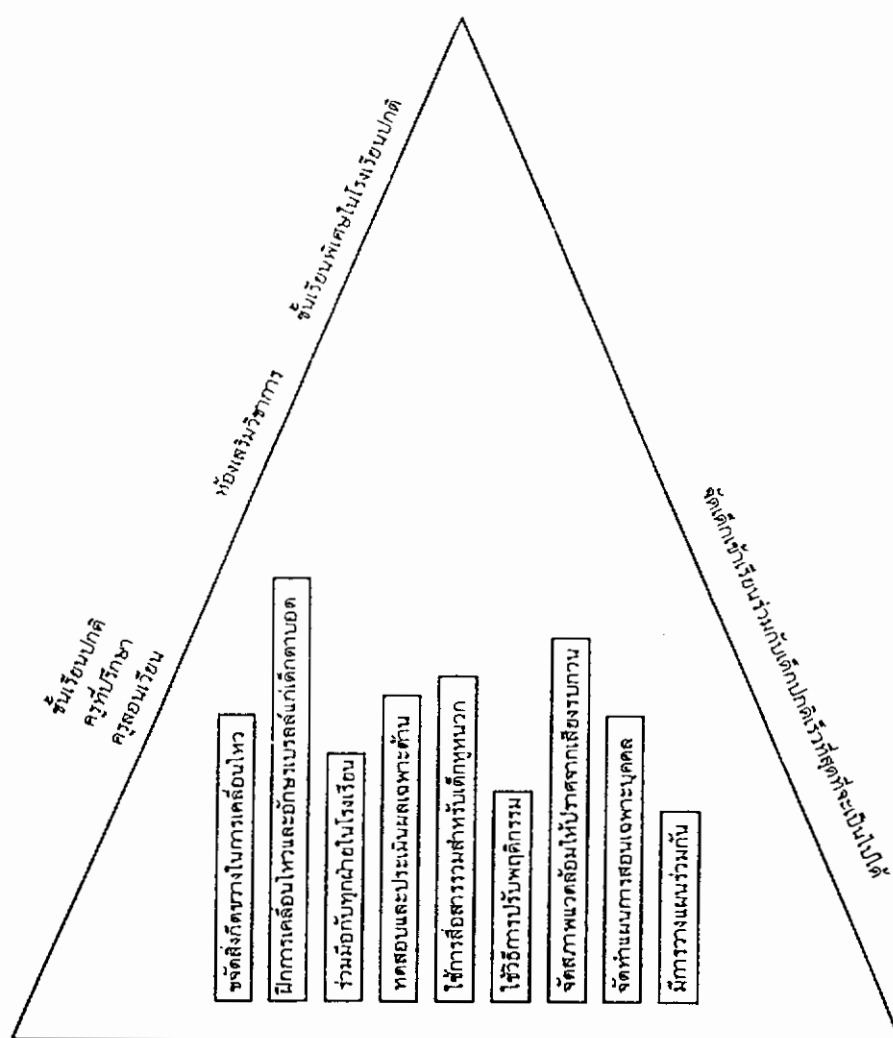
ภาพประกอบ 1 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Reynold and Birch.1977)

การจัดการเรียนในลักษณะใด ขึ้นอยู่กับสภาพความบกพร่อง และความพร้อมของเด็ก เด็กที่มีความบกพร่องน้อย และมีความบกพร่องสูง อาจจัดให้เรียนร่วมเต็มเวลา เด็กที่มีความบกพร่องมากขึ้น และมีความบกพร่องน้อย-อาจจัดให้เรียนในชั้นเรียนพิเศษ

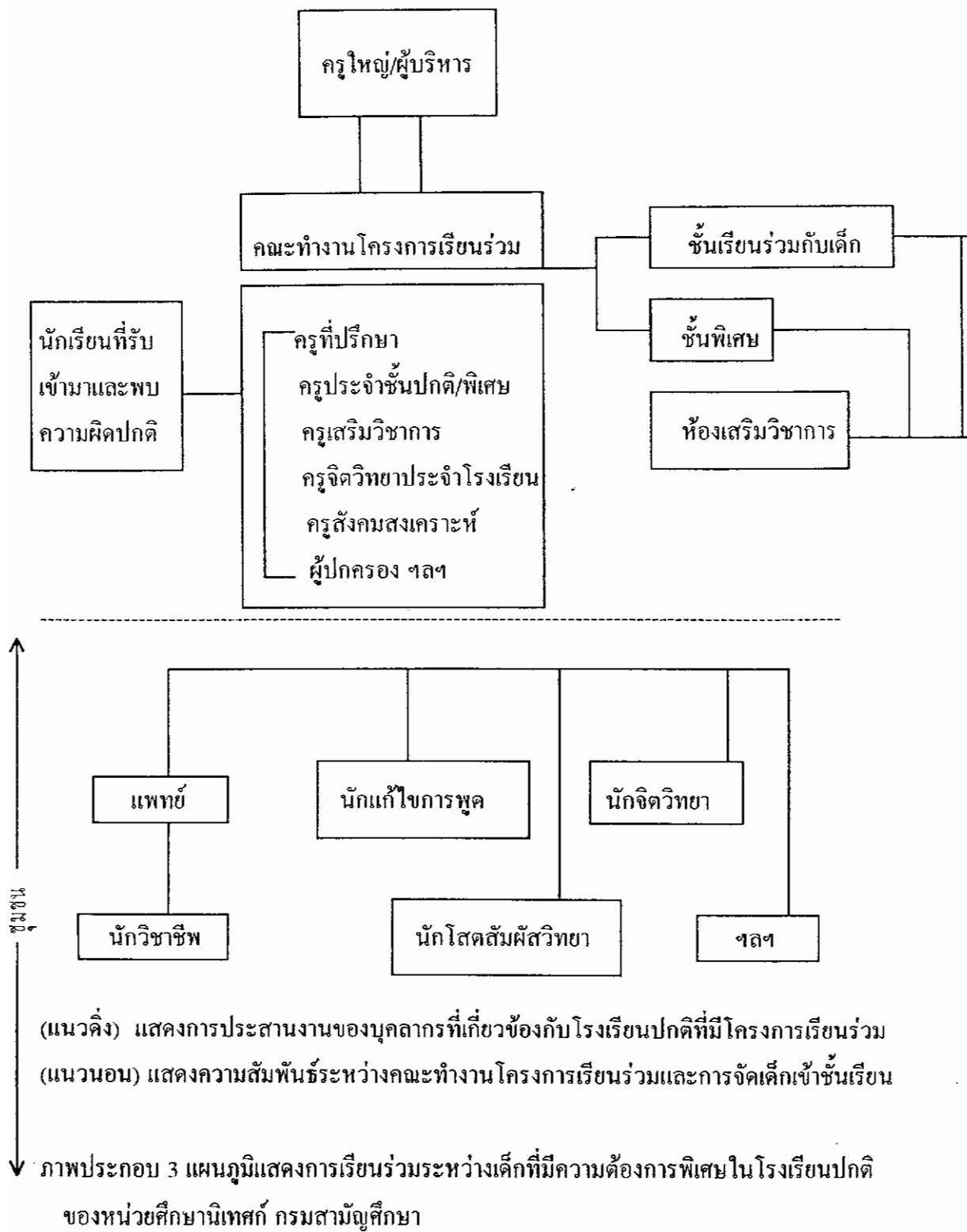
การจัดรูปแบบเรียนร่วมให้แก่เด็กควรพิจารณาลักษณะของความบกพร่องของเด็ก ตลอดจนคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ

ด้วย จึงจะช่วยให้การจัดการเรียนร่วมบรรลุผลได้มากที่สุด

การเรียนร่วมกับเด็กปกติเป็นแนวโน้มของการจัดการศึกษาพิเศษในปัจจุบันเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสใช้ชีวิตในชั้นเรียนร่วมกับเด็กปกติ ซึ่งเป็นการเตรียมตัวเด็กให้ได้ใช้ชีวิตร่วมกับคนปกติ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข คณะผู้จัดโครงการต้องทำงานร่วมกับนักวิชาการสาขาต่างๆ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 2 การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ

สรุปแล้วรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันสามารถจัดได้ 6 แบบคือ

1. การเรียนรู้ร่วมกันในชั้นปกติ และเรียนเหมือนเด็กปกติทุกประการ
2. การเรียนรู้ร่วมกันในชั้นปกติ แต่ได้รับคำแนะนำปรึกษาจากครูพิเศษ
3. การเรียนรู้ร่วมกันในชั้นปกติ และได้รับบริการจากครูเวียนสอน
4. การเรียนรู้ร่วมกันในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ ซึ่งเป็นครูการศึกษา

พิเศษ

5. เรียนในชั้นพิเศษ และเรียนรู้ร่วมบางเวลา
6. เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ มีครูประจำชั้นสอนทุกวิชาและร่วมกิจกรรม

ของโรงเรียนเท่าที่จำเป็น

6. การเรียนรู้ระหว่างเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมกับเด็กปกติ

การจัดเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ ควรพิจารณาองค์ประกอบสำคัญดังต่อไปนี้

1. ทักษะของเด็กต่อการเรียนรู้ร่วม
2. ทักษะของครู ผู้ปกครองต่อการเรียนรู้ร่วม
3. พฤติกรรมของเด็กตลอดจนความรุนแรงของพฤติกรรม
4. ความสามารถของเด็กในการควบคุมตนเอง ตลอดจนทักษะทางสังคมของเด็ก

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคบเพื่อน การเข้ากับคนอื่น

5. ความพร้อมของครูปกติ ที่จะรับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมเข้าเรียนร่วมในชั้นปกติ

6. ความร่วมมือจากผู้ปกครองในการปรับพฤติกรรมเด็ก
7. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

เด็กที่จะเข้าเรียนร่วมได้อย่างประสบผลสำเร็จนั้นควรเป็นเด็กที่ได้รับการปรับพฤติกรรมแล้ว เด็กควรมีพฤติกรรมใกล้เคียงกับเด็กปกติ ผู้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาควรพิจารณาว่า สมควรให้เด็กเข้ารับการเรียนร่วมในลักษณะใด หากเป็นการเรียนร่วมเต็มเวลา เด็กควรมีพฤติกรรมใกล้เคียงกับเด็กปกติ หากเด็กยังมีปัญหาทางพฤติกรรมอยู่บ้างการเรียนก็ให้เรียนร่วมเต็มเวลาแต่จะต้องได้รับบริการแนะแนวและให้คำปรึกษาหรือรับบริการจากครูเสริมวิชาการ (ผดุง อารยะวิญญู. 2539 : 112)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

1. ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว

พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง พฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นไม่พึงพอใจ หรือเจ็บป่วยทางกาย และ/หรือจิตใจ ตลอดจนถึงพฤติกรรมที่ทำให้สิ่งของเสียหาย และเป็นพฤติกรรมที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม พฤติกรรมก้าวร้าวดังกล่าวเป็นพฤติกรรมทางกาย วาจา ที่มีระดับความรุนแรงต่างกัน (สมพร สุทัศนีย์. 2529 : 3-4)

พฤติกรรมก้าวร้าว คือ ลักษณะของการกระทำที่ต้องการแสดงอำนาจเหนือบุคคลอื่น เพื่อปลดปล่อยความเครียด ความคับข้องใจ หรือความรู้สึกที่ไม่ดีต่างๆ ซึ่งมีผลทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน (ยุพิน กองธรรม. 2532 : 30)

พฤติกรรมก้าวร้าว คือ ลักษณะของการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นทั้งทางด้านร่างกาย และความรู้สึกซึ่งมีลักษณะสำคัญคือ

1. เป็นการกระทำที่รุนแรงผิดปกติ
2. เป็นการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นและตนเองเดือดร้อนทั้งโดยคำพูดหรือการกระทำ
3. เป็นการกระทำเพื่อปลดปล่อยความเครียด ความคับข้องใจ ความโกรธ หรือความรู้สึกไม่ดีต่างๆ (พัชรา พุ่มพชาติ. 2533 : 25)

พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมโดยรวม เป็นการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนทั้งทางกายและความรู้สึก (สุพล ชัดเชื้อ. 2535 : 22)

พฤติกรรมก้าวร้าว จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นถูกขัดขวาง ทำให้เกิดความกังวล ความคับข้องใจ ตลอดจนการโกรธจนทำให้เกิดการอยากต่อสู้ และแสดงอาการก้าวร้าวออกมา (วาริ ธิระจิต. 2537 : 100)

พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของบุคคล ที่แสดงอาการกระทำในลักษณะที่รุนแรงผิดปกติเพื่อตอบสนองหรือปลดปล่อยความเครียด ความคับข้องใจความโกรธ ซึ่งการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่นได้(พัชรินทร์ เปรมสมาน. 2538 : 12)

ในปี ค.ศ.1961 บัสส์ (Buss) อธิบายความหมายของความก้าวร้าวว่า "ความก้าวร้าวเป็นการตอบสนองต่อสิ่งที่มีมากระตุ้น ในรูปของการกระทำอย่างทันทีโดยมีเจตนาจะทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด" บัสส์ แบ่งความก้าวร้าวออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. ความก้าวร้าวทางกาย (Physical Aggression) เป็นความก้าวร้าวที่แสดงออกโดยการใช้อวัยวะทางกาย เช่น แขน ขา ฟัน หรือใช้อวัยวะทางกายร่วมกับอาวุธ เช่น มีด ปืน เพื่อทำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด

2. ความก้าวร้าวทางวาจา (Verbal Aggression) เป็นการตอบสนองต่อสิ่งที่มากกระตุ้นโดยใช้ถ้อยคำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกันคือ

2.1 การปฏิเสธ ในกรณีการปฏิเสธมักจะแสดงท่าทางประกอบด้วย เช่น หลบหน้า แสดงท่าทางรังเกียจไม่ยอมเข้ากลุ่ม ส่วนคำพูดที่ใช้ในการปฏิเสธได้แก่ การพูดตรงๆ เช่น "ออกไปเดี๋ยวนี้" หรือการพูดให้ร้าย เช่น "ฉันไม่ชอบคุณ"

2.2 การบังคับ การพูดบังคับเป็นสัญลักษณ์ของการทำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด สำหรับการบังคับนี้บุคคลเรียนรู้การบังคับจากการสังเกตหรือเลียนแบบมาจากการกระทำของบุคคลอื่น เช่น บิดา มารดา ครู ผู้ปกครอง เป็นต้น

ซึ่งสรุปได้ว่า ความก้าวร้าวเป็นการกระทำของบุคคลที่กล้าแสดงออกแต่สิ่งที่บุคคลแสดงออกมานั้นจะทำให้ผู้อื่นได้รับความไม่พอใจ หรือเจ็บปวด (Buss. 1961 : 1-7)

บาท (Bach) แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกันคือ

1. ลักษณะความก้าวร้าวที่แสดงออกความโกรธออกมาอีก เนื่องจากเกิดความคับข้องใจในการแก้ปัญหาและมีเจตนาที่จะทำให้ผู้อื่นได้รับอันตราย บาทเจ็บ หรือได้รับการหมิ่นประมาท (Hostile-Type Aggression)

2. ลักษณะการแสดงออกถึง ความต้องการที่แท้จริง เพื่อที่จะให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับการปรับปรุงพฤติกรรมของเขา แต่ทำให้มีผลกระทบกระเทือนต่อสัมพันธภาพที่เคยมีต่อกันทั้งๆ ที่วัตถุประสงค์จริงๆ แล้ว ไม่ต้องการที่จะทำลายหรือทำร้ายผู้อื่น (Impact-type Aggression) (Bach. 1970 : 279)

ส่วนอัลเบอร์ตีและเอ็มมอนส์ (Alberti and Emmons) ก็ได้แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะเช่นกัน คือ

1. ความก้าวร้าวทั่วไป (General Aggressiveness) หมายถึง ลักษณะที่บุคคลแสดงความก้าวร้าวต่อผู้อื่นในทุกๆ สถานการณ์ อันเนื่องมาจากบุคคลเหล่านี้มีความมั่นใจในตนเอง (Self - Confidence) มากเกินไปจะพูดกับใครมักจะออกคำสั่งและพูดดูถูกความคิดผู้อื่น ดังนั้นบุคคลเหล่านี้มักจะเกิดความขัดแย้งกับกลุ่มเสมอจึงทำให้มีเพื่อนน้อยมากและบุคคลเหล่านี้ต้องการความรัก และการยอมรับจากผู้อื่นมาก แต่เขามักไม่รู้จะทำอย่างไรเพื่อที่จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

2. ความก้าวร้าวตามสถานการณ์ (Situation Aggressiveness) หมายถึงลักษณะที่บุคคลแสดงความก้าวร้าวต่อผู้อื่นตามสถานการณ์ และต้องการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองใหม่ตามที่ผู้เสนอแนะไว้ (Alberti and Emmons. 1978 : 21-24)

จากคำจำกัดความและแนวคิดเกี่ยวกับความก้าวร้าวที่กล่าวมาข้างต้นนั้น พอสรุปได้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคล ๆ หนึ่งแสดงออกมาในลักษณะที่รุนแรงต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งของในลักษณะต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม การแสดงออกมีทั้งทางกาย และ/หรือทางวาจา เพื่อปลดปล่อยความเครียด ความคับข้องใจ และทำให้ผู้อื่นได้รับความไม่พอใจ เจ็บปวด หรือเสียหาย ดังนั้นพฤติกรรมก้าวร้าวจึงเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมโดยรวม

2. พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา

พฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดขึ้นในเด็กระดับก่อนประถมศึกษา หมายถึง เด็กที่แสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือความเจ็บใจกับผู้อื่น การกระทำอาจจะแสดงออกในลักษณะของการตี การเตะ การต่อย การทำลายสิ่งของ การทะเลาะ การดูหมิ่นและการด่าทอ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2526 : 346) โดยทั่ว ๆ ไป การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กส่วนใหญ่จะเกิดจากความคับข้องใจซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เด็กโกรธและนำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าวในที่สุด พฤติกรรมก้าวร้าวมักจะรุนแรงในเด็กที่ต้องการอำนาจและความเด่น หรือเด็กที่ได้ดูตัวแบบที่แสดงความก้าวร้าวจากผู้ใหญ่ เด็กก็มีแนวโน้มว่าจะแสดงอาการก้าวร้าวมากกว่าปกติ ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวจะเปลี่ยนแปลงไปตามอายุระยะต้น ๆ ของวัยนี้ เด็กจะแสดงออกด้วยการร้องไห้หรือปะทะต่อสู้กับเด็กอื่นโดยตรง เมื่อเด็กอายุประมาณ 4-5 ขวบ ก็จะเปลี่ยนแปลงจากการต่อสู้ไปเป็นการใช้วาจาเป็นส่วนมาก เช่น การกล่าวโทษ ล้อเลียน เป็นต้น (ประณต เค้าจิม. 2526 : 199) ซึ่งพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกก็จะมุ่งที่จะทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนด้วยการก่อเรื่องต่าง ๆ ตามความต้องการของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น เด็กพวกนี้ชอบหาเรื่องทะเลาะวิวาท มีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อน รังแกเพื่อน ชอบการทุบตี เตะต่อย ทำร้าย ทำลายสิ่งของ ๆ ตนเองและส่วนรวม พุดจาไม่สุภาพ ไม่เกรงกลัวผู้ใหญ่ อดดี ไม่เชื่อฟัง ชอบก่อกวนในชั้นเรียน(ผกา สัตยธรรม. 2530 : 44) ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว นับว่าเป็นพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับผู้อื่นในทางไม่ดี และมีลักษณะในทางทำลาย พอที่จะแยกได้เป็น 8 พฤติกรรม ดังนี้

1. ว่ากล่าว ข่มขู่ ทุรบกวนผู้อื่น
2. ทำร้ายร่างกายตนเองหรือผู้อื่น
3. ก้าวท่ายสิทธิผู้อื่น
4. ทำลายสิ่งของ
5. โด่เถียง พุดจาไม่สุภาพ
6. แย่งของผู้อื่น

7. พุดทำทาย พุดไอ้อวด

8. ยึดถือของทุกอย่างเป็นของตน หวงของ(คณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติ. 2528 : 57 - 58)

3. สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กระดับก่อนประถมศึกษา

ความก้าวร้าวเกิดขึ้นด้วยปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกิดจากการอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อม และสภาพจิตที่สืบเนื่องมาจากพันธุกรรม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็วเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาทางสภาพจิตและการปรับตัวและที่สำคัญคือ การขาดความอบอุ่นในครอบครัว ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน สภาพจิตและกายที่ทรุดโทรม ปรับตัวลำบาก ทำให้เกิดความคับข้องใจ ซึ่งเป็นผลให้บุคคลแสดงออกมาในลักษณะของความก้าวร้าว (หทัย ชิดานนท์. 2527 : 57 - 60 และ ชีรวัดน์ นิจนตร. 2526 : 1 - 6)

โกลด์สไตน์ (Goldstien) ได้สรุปองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวตามแนวคิดของนิวแมน (Newman) ดังนี้

1. อุปนิสัยของคนที่มีความก้าวร้าวอยู่แล้ว มักขาดสติยังคิดที่จะควบคุมการกระทำของตนเอง ทำให้เป็นคนหุนหันพลันแล่น มีจริยธรรมต่ำ ไม่มีเป้าหมายแน่นอนในชีวิต ชอบอ้างเหตุผลเข้าข้างตนเองและกล่าวโทษผู้อื่นอยู่เสมอ ๆ

2. สิ่งแวดล้อมของบุคคลที่มีความก้าวร้าว เป็นสิ่งแวดล้อมที่อำนวยความสะดวกให้กระทำความก้าวร้าวอยู่เสมอ ๆ เช่น มีพ่อแม่ผู้ปกครองที่เป็นแม่แบบที่ก้าวร้าวแก่เด็ก (Goldstien. 1975 : 130)

นอกจากการเรียนรู้ความก้าวร้าวจากบุคคลอื่นแล้ว เพนเนอร์(Penner) ยังเห็นว่า สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ ละคร และที่สำคัญที่สุดคือ โทรทัศน์ ก็มีอิทธิพลต่อความก้าวร้าวของเด็ก(Penner. 1979 : 122 - 123)

จากเอกสารดังกล่าวพอสรุปถึงสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวได้ว่า เกิดทั้งจากการอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อม และบุคลิกภาพของเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นวัยแห่งการเรียนรู้ทุกสิ่งที่ผ่านเข้ามา การที่เด็กจะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่ นั่น ก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เด็กได้รับเช่นกัน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

งานวิจัยภายในประเทศ

พรทิพย์ ทรัพย์สิน (2532 : 72-76) ได้ศึกษาผลการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสม มีผลทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

พัชรา พุ่มชาติ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงอิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวัดธาตุทอง กรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน ผลการศึกษพบว่า เสียงดนตรีช่วยลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย ทั้งการก้าวร้าวโดยการกระทำและโดยคำพูด และการใช้เสียงดนตรีประกอบการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ทำให้เด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สัมฤทธิ์ แก้วพลศรี (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงผลการใช้เสริมแรงทางบวกกับการปรับสัณใหม่ ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทับกฤชกลาง จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 14 คน ผลการวิจัยพบว่า การเสริมแรงทางบวกและการปรับสัณใหม่ สามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชรินทร์ เปรมสมาน (2538 : 75-77) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจันทร์ใน กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 16 คน ผลการวิจัยพบว่า การใช้กิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม สามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

แพทเตอร์สัน ลิทท์แมน และบริคเคอร์ (Patterson Littman and Bricker) ได้ศึกษาพฤติกรรมเด็กประถมวัย เกี่ยวกับการแสดงออกของพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่าหลังจากที่เด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น ตี ผลัก หรือแย่งของเล่น เด็กมักจะได้อะไรตอบแทนที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เช่น ได้ของเล่นมา สิ่งเหล่านี้เป็นตัวเสริมแรงที่ทำให้เกิดแนวโน้มของการแสดง

พฤติกรรมก้าวร้าวในสถานการณ์ที่เหมือนกัน หรือใกล้เคียงกันขึ้นอีก แต่ถ้าเด็กได้รับตัวเสริมแรงที่ได้ผลแห่งความไม่พึงพอใจ เช่น เพื่อนสู้ หรือโดนครูดุ เด็กมีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวขึ้นอีก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2526 : 90 ; อ้างอิงมาจาก Patterson, Littman and Bricker)

ในปี 1970 อัลเลน และ คิช (Allen and Keith) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ไขพฤติกรรมของเด็กที่ทำร้ายผู้อื่น และก้าวร้าวรุนแรง คือ ไม่ให้ความสนใจกับพฤติกรรมที่ก้าวร้าวและรุนแรง ผลปรากฏว่า เด็กที่มีพฤติกรรมที่รุนแรงลดลง (Allen and Keith. 1970 : 119-127)

แลงก์ และจาคูโบวสกี (Lange and Jakuboski) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของความก้าวร้าว พอสรุปความได้ว่า ความก้าวร้าวจะก่อให้เกิดผลดีในระยะสั้น คือ เมื่อบุคคลแสดงความก้าวร้าวออกมาจะได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ และได้ปลดปล่อยอารมณ์ แต่จะเกิดผลเสียในระยะยาว ทั้งต่อตัวผู้แสดงความก้าวร้าวตัวเอง ตลอดทั้งผู้ที่เป็เป้าหมายของความก้าวร้าว นั้น ดังนี้ คือ

ผู้ที่แสดงความก้าวร้าว มักจะได้รับผลเสีย ได้แก่

1. จะสูญเสีย หรือเกิดความล้มเหลว ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับบุคคลอื่น
2. ต้องหวาดระแวง และคอยระวังการโจมตีจากบุคคลอื่น
3. หากแสดงความก้าวร้าวออกมามาก ๆ อาจจะเป็นสาเหตุให้ต้องสูญเสียอาชีพ และความก้าวหน้าในด้านการงาน เกิดความดันโลหิตสูง ครอบครัแตกแยก หรือมีปัญหาทางด้านกฎหมาย
4. ได้รับการแก้แค้นจากบุคคลอื่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. ส่วนผู้ที่มักแสดงพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกและแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาเป็นบางครั้งคราว อาจจะทำให้ความรู้สึกผิดและละอายใจ และตัดสินใจที่จะไม่แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกใด ๆ ออกมาอีก เกือบความรู้สึกต่าง ๆ เอาไว้ แต่ในที่สุดก็ระเบิดความก้าวร้าวออกมา

ส่วนบุคคลที่เป็นเป้าหมายของความก้าวร้าว ก็ได้รับผลเสียเหมือนกัน คือ

1. สูญเสียความภาคภูมิใจในตนเอง และวงศ์ตระกูล
2. สูญเสียความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน
3. เด็กที่พ่อแม่ก้าวร้าว อาจได้รับทุกขุทรมานต่าง ๆ กันไป เช่น แม่ก้าวร้าวอาจทำให้ลูกชายเกิดความเคลือบแคลงสงสัยบทบาทของพ่ออาจเกิดความกลัวและมุ่งร้ายต่อผู้หญิง เป็นต้น (Lange and Jakubowski. 1976 : 30-31)

แอนโทนี (Anthony) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของอารมณ์ ความขัดแย้งและพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กระดับปฐมวัย ทั้งหญิงและชาย จำนวน 37 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่เกิดความขัดแย้งในใจมักจะเป็นผู้ที่แสดงออกถึงพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า และเด็กที่เป็นเป้าหมายของความก้าวร้าวมักจะเป็นผู้รับความขัดแย้งนั้น ๆ ด้วย และในสภาพโดยรวมเปอร์เซ็นต์ของการแสดงออกของความขัดแย้ง อารมณ์โกรธและพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กชายจะมีมากกว่าเด็กหญิง (Anthony C. Lover. 1997 : 5947)

การตระหนักถึงผลเสียโดยทั่วไปของความก้าวร้าวนับว่าเป็นสิ่งที่ให้ประโยชน์ในเมืองแรก ผลเสียของความก้าวร้าวในแต่ละสถานการณ์นั้นอาจแตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้ทำวิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษาพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบด้วย ทั้งนี้ เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการแก้ไขความก้าวร้าวในชั้นต่อไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรม

พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำของบุคคลซึ่งเป็นการแสดงออกในการตอบสนอง หรือโต้ตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ได้ยิน นับได้ อีกทั้งวัดได้ตรงกันด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย หรือเป็นปรนัย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นจะเกิดขึ้นภายใน หรือภายนอกร่างกาย เช่น การร้องไห้ การคิด การกิน การเดินของหัวใจ การกระตุกของกล้ามเนื้อ เป็นต้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2526 : 3)

การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) เป็นการประยุกต์หลักพฤติกรรมโดยใช้เทคนิค หรือวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธีประสมประสานกัน เพื่อปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตลอดจนทั้งสร้างสรรค์และเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2527 : 14)

การปรับพฤติกรรม เป็นการประยุกต์หลักการเรียนรู้ที่ได้จากการทดลองทางจิตวิทยา มาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป้าหมายได้อย่างเป็นระบบระเบียบ (Fischer and Gochros. 1975 : 13) และพฤติกรรมเป้าหมายควรเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดและสังเกตได้ (Wilson and O'Leary. 1980 : 11)

การปรับพฤติกรรม ตามหลักการเรียนรู้ มีความเชื่อพื้นฐานว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เหมือนกับพฤติกรรมอื่น ๆ คือพัฒนาขึ้นมาและคงอยู่ได้ตามหลักการเรียนรู้และการ

เปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมก็สามารถทำได้โดยการเรียนรู้เช่นเดียวกัน (Villmann and Krasner. 1976 : 15)

จากความหมายของการปรับพฤติกรรมที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การปรับพฤติกรรม หมายถึงการที่ทำให้บุคคลปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยการใช้วิธีการปรับพฤติกรรมวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่เหมาะสมกับพฤติกรรมนั้น ๆ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

การควบคุมตนเอง (Self-Control) คือ กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือหลายวิธีการรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง จากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยบุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย และกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายด้วยตนเอง ส่วนผู้บำบัด หรือผู้ให้คำปรึกษานั้น มีบทบาทเพียงเป็นผู้ฝึกวิธีการที่เหมาะสมให้เท่านั้น (Cormier and Cormier. 1979 : 476)

การควบคุมตนเองมิใช่เป็นเรื่องใหม่แต่อย่างใด เป็นวิธีการที่คนเราส่วนใหญ่ได้เคยกระทำมาแล้วในชีวิตประจำวันแทบทั้งสิ้น สกินเนอร์ (Skinner) เองก็ได้เคยเสนอถึงวิธีการที่คนเราใช้ในการควบคุมตนเอง ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. ใช้วิธีการยับยั้งทางร่างกาย เช่น การกักริมฝีปากตนเองเพื่อไม่ให้หัวเราะหรือปิดตาตนเองเพื่อไม่ให้เห็นบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ต้องการจะเห็น เป็นต้น การกระทำดังกล่าวทำให้บุคคลนั้นสามารถหลีกเลี่ยงจากผลกระทบที่ไม่พึงพอใจได้

2. เปลี่ยนเงื่อนไขสิ่งเร้าหรือสัญญาณต่าง ๆ ที่ควบคุมพฤติกรรมที่ต้องการจะหลีกเลี่ยง เช่น การเลือกสถานที่ตากอากาศ เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงสัญญาณต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน จดรายการนัดหรือจดวันที่สำคัญลงในปฏิทิน จะเป็นสิ่งเร้าให้แสดงพฤติกรรมบางอย่างในเวลาต่อมา อันเป็นผลทำให้สามารถหลีกเลี่ยงจากสภาพการณ์ที่ไม่พึงพอใจอันอาจจะเกิดขึ้นได้จากการลืมที่จะแสดงพฤติกรรมบางอย่างนั้นในเวลาดังกล่าว ดังนั้นการเปลี่ยนเงื่อนไขสิ่งเร้าหรือสัญญาณต่าง ๆ จะช่วยให้คนเราแสดงพฤติกรรมที่พึงปรารถนามากยิ่งขึ้น

3. ยุติการกระทำบางอย่าง เช่น การที่คนเรางดการรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อที่จะได้รับประทานอาหารเย็นที่แสนจะอร่อยมากขึ้น หรืองดอาหารก่อนการแข่งขันกีฬา เป็นต้น

4. เปลี่ยนแปลงการสนองตอบทางอารมณ์ บางครั้งเราอาจจะพบว่าการแสดงพฤติกรรมตามอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้นอาจนำไปสู่ผลกระทบที่ไม่พึงพอใจได้จึงเปลี่ยนแปลงการสนองตอบทางอารมณ์เสียใหม่ โดยการแสดงพฤติกรรมที่ขัดกับพฤติกรรมที่เคยแสดงออก

เมื่อมีอารมณ์ดังกล่าวนั้น เช่น การเห็นหัวหน้างานของตนเดินตกบันได แล้วรู้สึกขบขันจนถึงขั้นหัวเราะออกมา แต่ก็รู้ว่าถ้าหัวเราะออกมาอาจจะถูกหัวหน้าลงโทษได้ ดังนั้นจึงต้องเปลี่ยนแปลงการสนองตอบใหม่ด้วยการเอาฟันกัดลิ้นของตนเอง หรือหยิกขาตนเอง เป็นต้น

5. ใช้เหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อม เพื่อควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เช่น การตั้งนาฬิกาปลุก โดยที่เสียงนาฬิกาปลุกจะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจ ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้สามารถไปทำงานได้ตรงเวลา

6. ใช้ยา แอลกอฮอล์ หรือสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เช่น การดื่มสุราเพื่อที่จะให้ลืมความทุกข์ หรือดื่มกาแฟ เพื่อที่จะได้ไม่เกิดอาการง่วงนอนในขณะที่อ่านหนังสือหรือขับรถ เป็นต้น

7. การให้การเสริมแรงหรือการลงโทษตนเอง บุคคลอาจจะสัญญากับตนเองว่า ถ้าอ่านหนังสือจิตวิทยาจบแล้วจะไปคุุโรทัศน์ หรือถ้าทำคะแนนสอบไม่ได้ดี ก็อาจจะลงโทษตนเองโดยการไม่ดูภาพยนตร์เป็นเวลา 1 เดือน เป็นต้น

8. ทำสิ่งอื่นแทนสิ่งที่กำลังทำอยู่ โดยที่บุคคลจะเปลี่ยนไปแสดงพฤติกรรมอื่น แทนที่จะแสดงพฤติกรรมที่จะนำตนเองไปสู่การได้รับผลกระทบที่ไม่พึงพอใจ เช่น การเปลี่ยนหัวข้อการสนทนาเพื่อที่จะได้หลีกเลี่ยงการโต้เถียง เป็นต้น

จากวิธีดังกล่าวที่บุคคลทั่วไปกระทำเพื่อควบคุมตนเองนั้น จะพบว่ามีองค์ประกอบของการสนองตอบอยู่ 2 ประการด้วยกัน คือ การสนองตอบที่ทำการควบคุม (Controlling Response) กับการสนองตอบที่ถูกควบคุม (Controlled Response) เช่น การที่บุคคลเคี้ยวหมากฝรั่ง (การสนองตอบที่ทำการควบคุม) เพื่อที่จะลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ (การสนองตอบที่ถูกควบคุม) หรือการที่บุคคลปิดตาด้วยผ้าสีดำ (การสนองตอบที่ทำการควบคุม) ในห้องที่มีแสงสว่างเพื่อที่ว่าตนเองจะสามารถนอนหลับได้ (การสนองตอบที่ถูกควบคุม) เป็นต้น (Skinner, 1953 :)

การเรียนรู้ การวางเงื่อนไขการกระทำ ซึ่งตามทฤษฎีการเรียนรู้ นั้น เชื่อว่า พฤติกรรมเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นตัวการควบคุมพฤติกรรม เมื่อสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไป พฤติกรรมก็เปลี่ยนไปด้วย แต่ขณะเดียวกันเมื่อพฤติกรรมของบุคคลที่เปลี่ยนแปลงไป ก็จะเป็นตัวกำหนดสิ่งแวดล้อมใหม่เช่นเดียวกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน (Kalish, 1981 : 294)

การควบคุมตนเองที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมนี้ มีลักษณะ 2 ประการ คือ ความสามารถของบุคคลที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนโดยเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเสียใหม่ และเมื่อบุคคลนั้นเรียนรู้ที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนได้แล้วผลที่เกิดขึ้นก็คือทั้งพฤติกรรมและสภาพแวดล้อม

ก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย (Bringham. 1978 : 263-267)

คอร์มีเยอร์และคอร์มีเยอร์ (Cormier and Cormier) ได้ให้แนวคิดเพิ่มเติมว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้ได้รับผลกระทบตามที่ตนต้องการ นอกจากนี้การควบคุมตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้ควบคุมตนเอง โดยที่บุคคลเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย กระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายและการควบคุมตัวแปร ทั้งภายในและภายนอกของบุคคล ตลอดจนประเมินเป้าหมายด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อเป็นการตอบสนองและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นด้วยตนเอง และมีผลระยะยาวต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้นมีความคงทนถาวรซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้เท่ากับเป็นการลดความสำคัญของอิทธิพลภายนอก และทำให้บุคคลมีอิสระที่จะกำหนดพฤติกรรมของตนเองได้มากขึ้น (Cormier and Cormier. 1979 : 477)

วัตสันและทราฟ (Watson and Trap) ได้ให้แนวคิดว่า ในทางปฏิบัตินั้นการควบคุมตนเอง บุคคลอื่นก็สามารถเข้าไปให้ความช่วยเหลือได้ โดยผู้ที่เป็นนักปรับพฤติกรรมจะทำหน้าที่ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาในกรณีที่ผู้ถูกปรับพฤติกรรมตนเองเกิดปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการของกระบวนการควบคุมตนเอง (Watson and Trap. 1972 : 7)

การควบคุมตนเองจึงเป็นการประยุกต์หลักพฤติกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนสัมพันธภาพระหว่างพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมของบุคคลโดยตัวบุคคลนั่นเอง ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เท่ากับเป็นการลดความสำคัญของอิทธิพลภายนอก และทำให้บุคคลมีอิสระที่จะกำหนดพฤติกรรมของตนเองได้มากขึ้น (อุบล วุฒินาธิภ. 2527 : 2) อย่างไรก็ตามการควบคุมตนเองมิได้หมายความว่าบุคคลอื่นจะเกี่ยวข้องไม่ได้ (Watson and Tharp. 1972 : 73) แม้ว่าบุคคลสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ ก็มีขีดจำกัดจากอิทธิพลภายนอกโดยสิ้นเชิง

เทคนิคที่ใช้ในการควบคุมตนเองในการปรับพฤติกรรม มีหลายเทคนิค ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรมของตนเอง การประเมินตนเอง การเสริมแรงตนเอง การตั้งเกณฑ์มาตรฐานของตนเอง (Cormier and Cormier. 1979 : 478) และ (Wilson and O'Leary. 1980 : 219-224) นอกจากนี้ยังได้มีการใช้เทคนิคอื่น ๆ ประกอบเช่น การสอนตนเอง (Wilson and O'Leary. 1980 : 218) การลงโทษตนเอง และการตนเองและการทำสัญญากับตนเอง (Cormier and Cormier. 1979 : 476) แต่อย่างไรก็ตาม การควบคุมตนเองมักใช้วิธีการเหล่านี้ควบคู่กันไป และการใช้วิธีการเหล่านี้ผสมผสานจะมีประสิทธิภาพมากกว่าใช้เทคนิคเพียงอย่างเดียว เพอร์รี่และ ริชาร์ด (Perri and Richard. 1977 : 177-183) ศึกษาพบว่า บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการควบคุมตนเองจะใช้เทคนิคหลายเทคนิคผสมผสานกันมากกว่าบุคคลที่ประสบความสำเร็จ

ในการควบคุมตนเอง นอกจากนี้ การใช้เทคนิคควบคุมตนเองยังขึ้นอยู่กับบุคคล สภาพการณ์ และพฤติกรรมอีกด้วย การควบคุมตนเองมีหลายวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) คือ การกำหนดเกณฑ์ในการพฤติกรรมหนึ่งด้วยตนเอง ซึ่งการตั้งเป้าหมายนี้จะช่วยให้ผู้แสดงพฤติกรรมรู้ถึงพฤติกรรมที่ต้องการกระทำอย่างชัดเจน ตัวอย่างการตั้งเป้าหมายของพฤติกรรม เช่น "ฉันจะทำการบ้านให้เสร็จคืนนี้" ในกรณีที่บุคคลยังไม่สามารถตั้งเป้าหมายได้อย่างชัดเจน ก็ให้คนอื่นช่วยจนกว่าเขาจะสามารถตั้งเป้าหมายได้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามเป้าหมายที่ตั้งควรเป็นเป้าหมายที่เป็นจริง และสามารถทำได้ (Cormier and Cormier. 1979 : 478) เพราะถ้าเป็นเป้าหมายที่บุคคลไม่สามารถทำได้จะทำให้เกิดความผิดหวังและก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนได้ (Thoresen and Mahoney. 1974 : 45)

2. การสังเกตตนเอง (Self-Monitoring) เป็นกระบวนการที่บุคคลสังเกต หรือจำแนก ลักษณะของพฤติกรรมของตนเอง พิจารณาว่าตนได้ทำพฤติกรรมตามเป้าหมายแล้วหรือยัง การสังเกตตนเองมักทำควบคู่ไปกับการบันทึกพฤติกรรม

ขั้นตอนในการสังเกตตนเอง

1. จำแนกพฤติกรรมเป้าหมาย ว่าพฤติกรรมที่ต้องการใดต้องการสังเกต
2. กำหนดเวลาที่จะ สังเกตและบันทึกพฤติกรรม
3. กำหนดวิธีการบันทึกและเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึก
4. ทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม
5. ทำแผนภาพหรือกราฟแสดงการบันทึก
6. วิเคราะห์ข้อมูลที่บันทึก เพื่อที่จะได้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Cormier and Cormier. 1979 : 482-487)

3. การประเมินผล (Self-Evaluation) หมายถึง การที่บุคคลต้องตัดสินพฤติกรรมของตน โดยการประเมินคุณค่าของพฤติกรรมจากข้อมูลที่ได้จากการบันทึกด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ได้พิจารณาพฤติกรรมที่ทำอยู่อย่างถี่ถ้วน

4. การเสริมแรงตนเอง (Self-Reinforcement) คือ การจัดผลกรรมที่เป็นแรงเสริมให้แก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยตนเองเพื่อให้พฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น โดยที่เจ้าของพฤติกรรมเป็นผู้ดำเนินการเพื่อให้ได้แรงเสริมนั้นด้วยตนเอง

กระบวนการควบคุมตนเอง

การปรับพฤติกรรมด้วยวิธีการควบคุมตนเอง ประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน

คือ

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนเป็นผู้กำหนด หรือมีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรงและการลงโทษ

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนให้การเสริมแรงหรือลงโทษตนเอง

(ภาวิณี อินทสร. 2526 : 33)

สอดคล้องกับ อรอนงค์ วิทยานิพนธ์ ซึ่งกำหนดขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง

ขั้นที่ 3 นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง

ขั้นที่ 4 นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง

ขั้นที่ 5 นักเรียนได้รับการเสริมแรงตามเงื่อนไข

(อรอนงค์ วิทยานิพนธ์. 2533 : 7)

จากเอกสารที่กล่าวถึงเทคนิคการปรับพฤติกรรมโดยการควบคุมตนเองข้างต้น มีหลักและเทคนิคหลาย ๆ ประการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเด็กในระดับก่อนประถมศึกษา จึงกำหนดขั้นตอนไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนและผู้วิจัยร่วมกันกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย

พฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการในการวิจัยนี้คือ การไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยการกำหนดสัญลักษณ์ของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว คือ สติกเกอร์ดาวดำ และการไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว คือ สติกเกอร์ดาวแดง

ขั้นที่ 2 นักเรียนมีส่วนร่วมกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง

ก่อนที่จะทำกิจกรรมในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ในแต่ละวันนักเรียนจะเป็นผู้เลือกตัวเสริมแรงที่ผู้วิจัยเสนอให้ด้วยตนเอง เช่น ดินสอสี, ขนมห, นมกล่อง U.H.T. เป็นต้น จำนวน 5 ลำดับ

ขั้นที่ 3 นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเอง

เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวขึ้นนักเรียนจะต้องสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองโดยการติดสติกเกอร์ดาวดำบนแผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรม และหากนักเรียน

ไม่ได้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเลยก็ให้นักเรียนติดสติ๊กเกอร์ดาวแดงบนแผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมแทน ในขั้นที่ 3 นี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะเข้าไปสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในช่วงโมงดังกล่าวด้วย โดยนั่งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ได้ยินการพูดของนักเรียนโดยไม่รบกวนการทำกิจกรรมของนักเรียนและไม่ให้ความสนใจแก่นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ

การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองใน 2 สัปดาห์แรกของการทดลอง เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาทุกครั้ง ผู้วิจัยจะแสดงสัญญาณไฟกระพริบที่แผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนคนนั้นพร้อมทั้งมีการขานชื่อด้วยเสียงดังพอที่เด็กจะได้ยิน

สัปดาห์ที่ 3 - 4 มีการแสดงสัญญาณไฟกระพริบที่แผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมแต่ไม่มีการขานชื่อ

สัปดาห์ที่ 5 - 8 ให้นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองโดยไม่มีสัญญาณไฟกระพริบและการขานชื่อ

ขั้นที่ 4 นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง จากแผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยหาความสอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนจากแผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมที่นักเรียนเป็นผู้บันทึก และจากแบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวที่ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึก ค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนและผู้วิจัยจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป นักเรียนแต่ละคนจึงจะได้รับการเสริมแรงตามเงื่อนไขที่กำหนด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 10 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 5

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 20 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 4

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 30 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 3

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 40 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 2

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 50 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 1

ในกรณีที่ค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนและของผู้วิจัยมีค่าต่ำกว่า 0.80 ให้ใช้คะแนนจากการบันทึกของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นเกณฑ์ในการให้ตัวเสริมแรงแก่นักเรียน

ในการให้การเสริมแรงนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนมารับตัวเสริมแรงตามเงื่อนไขที่กำหนดภายหลังการทำกิจกรรมในช่วงโมกกิจกรรมสร้างสรรค์ในแต่ละครั้ง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

งานวิจัยภายในประเทศ

ในประเทศไทย ได้มีการนำวิธีการควบคุมตนเองมาประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรม เช่น งานวิจัยของ อรอนงค์ วิทยานิพนธ์ (2533 : 48-51) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 16 คน แบ่งกลุ่มใช้ควบคุมตนเอง 8 คน และกลุ่มที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม 8 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเองและนักเรียนที่ได้รับการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน

ในปี พ.ศ. 2534 กัญจะนา พุ่มมาลา (บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการใช้แรงเสริมทางสังคมที่มีต่อความกลัวในการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปราชญ์กัลยาณี จังหวัดปราชญ์บุรี จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเองกับนักเรียนที่ได้รับการใช้แรงเสริมทางสังคมมีพฤติกรรมความกลัวในการพูดหน้าชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในปี 2535 สุพล ชัดเชื้อ (2535 : 45-48) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการปรับสัณไมที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 16 คน แบ่งกลุ่มที่ใช้การควบคุมตนเอง 8 คนและกลุ่มที่ใช้การปรับสัณไม 8 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักเรียนที่ใช้การควบคุมตนเองและนักเรียนที่ใช้การปรับสัณไม มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่ใช้การควบคุมตนเอง จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงมากกว่ากลุ่มที่ใช้การปรับสัณไม

ในปีเดียวกันนี้ ศศวรรณ เทศศรีเมือง (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการชี้แนะที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1

และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน ผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนที่ใช้วิธีการควบคุมตนเองและนักเรียนที่ได้รับการชี้แนะมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ โสภิตา ลิ้มวัฒนาพันธ์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการปรับพฤติกรรมโดยใช้การควบคุมตนเองและการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยยรรธกร ที่มีต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ชั้นปีที่ 1 จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ในระยะทดลองนักศึกษาที่ได้รับเทคนิคการควบคุมตนเองและกลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยยรรธกร มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายไม่แตกต่างกัน แต่ในระยะติดตามผลนักศึกษาที่ได้รับเทคนิคการควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายสูงกว่า นักศึกษาที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยยรรธกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับคมคาย อนุจันทร์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกัน เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนม่งฟอร์ควิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้เทคนิคการควบคุมตนเองและนักเรียนเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง ไม่ต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

มีผู้นำการควบคุมตนเองไปใช้ในการปรับพฤติกรรม โดยแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน เช่น โบรเดน และคนอื่น ๆ (Broden and others. 1971 : 191-199) ศึกษาผลของการสังเกตตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของเด็กหญิงลิซ่า ซึ่งเรียนอยู่เกรด 8 ผลการทดลองพบว่า การให้นักเรียนสังเกต บันทึก และประเมินพฤติกรรมของตนเอง สามารถลดพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนได้ดีกว่าวิธีควบคุมจากภายนอกเล็กน้อย

โบลstad และจอห์นสัน (Bolstad and Johnson. 1972 : 443-454) ใช้กระบวนการควบคุมตนเองลดพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนของนักเรียนเกรด 1 และเกรด 2 จำนวน 38 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงจากภายนอก กลุ่มที่ได้รับการฝึกการควบคุมตนเอง และกลุ่มที่ครูสอนตามปกติ ผลการทดลองพบว่า การฝึกการควบคุมตนเอง มีประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนมากกว่าการเสริมแรงจากภายนอก

แดรบบแมน และคนอื่น ๆ (Drabman and others. 1973 : 10-16) ใช้วิธีสังเกตและประเมินตนเองปรับพฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนของเด็กชาย อายุ 9-10 ปี จำนวน 7 คน ผลการทดลองพบว่า การสังเกตและประเมินตนเองทำให้พฤติกรรมก่อความวุ่นวายในชั้นเรียนลดลง

บัลลาร์ด และกลินน์ (Ballard and Glynn) ศึกษาผลของการสังเกต บันทึก และประเมินตนเองเปรียบเทียบการสังเกต บันทึก และประเมินตนเองร่วมกับการเสริมแรงตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูสั่ง และสัมฤทธิ์ผลในวิชาเขียนเรียงความของนักเรียนเกรด 3 จำนวน 14 คน ผลการทดลองพบว่า การให้นักเรียนสังเกต บันทึก และประเมินตนเองร่วมกับการให้การเสริมแรงตนเอง ทำให้พฤติกรรมทำงานตามที่ครูสั่งและสัมฤทธิ์ผลในการเขียนประโยคคำกริยา คำคุณศัพท์ และคำกริยาวิเศษณ์ เพิ่มขึ้นจากระยะเส้นฐานพฤติกรรมและระยะที่ทำการสังเกต บันทึกและประเมินผลงาน โดยไม่ให้การเสริมแรงตนเอง (Ballard and Glynn. 1975 : 387 - 398)

สอดคล้องกับการวิจัยของ ซากอตสกี และคนอื่น ๆ (Sagotsky and others) ซึ่งศึกษาผลการตั้งเป้าหมาย และการสังเกตตนเองต่อพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูสั่ง และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 5 และเกรด 7 จำนวน 67 คน โดยแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มที่ใช้วิธีการตั้งเป้าหมาย 2. กลุ่มที่ใช้การสังเกตตนเอง 3. กลุ่มควบคุม ผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่สังเกตตนเองมีพฤติกรรมการทำงานตามที่ครูสั่ง และมีความก้าวหน้าในบทเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น ส่วนกลุ่มที่ใช้วิธีการตั้งเป้าหมายไม่มีความก้าวหน้าทั้งพฤติกรรมการทำงานตามครูสั่ง และความก้าวหน้าในบทเรียนคณิตศาสตร์ (Sagotsky and others. 1978 : 242 - 253)

ในปี 1997 มิกกีและวิลเลียม (Mickie and William) ได้ศึกษาถึงผลของการควบคุมตนเองของเด็กสมาธิสั้นที่ต้องใช้ร่วมด้วย จำนวน 3 คน พบว่า เด็กกลุ่มนี้มีสมาธิในการตั้งใจเรียน และ การทำงานเพิ่มสูงขึ้น (Mickie and William. 1997 : 121 - 126)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน

1. ความหมายของการสอนและประสิทธิภาพการสอน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการสอนไว้ดังนี้

การสอน หมายถึง กระบวนการซึ่งครูและนักเรียนร่วมกันสร้างสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ และรวมถึงการสร้างค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ ในอันที่จะช่วยนักเรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ธีระ รุญเจริญ. 2525 : 157)

การสอน หมายถึง การจัดสถานการณ์ สภาพการณ์ หรือกิจกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การสอนยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกงอกงามในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งความสามารถอื่น ๆ ที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (รุ่งริชา จักรกร. 2527 : 25)

การสอน คือ การจัดประสบการณ์ชีวิตให้แก่เด็ก

การสอน คือ การถ่ายทอดความรู้สึกลงให้แก่เด็ก

การสอน คือ การฝึกให้เด็กขบคิดปัญหาต่าง ๆ

การสอน คือ การให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม

การสอน คือ การแนะแนวทางให้เด็กศึกษาและค้นคว้าหาความรู้

การสอน คือ การฝึกให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม

การสอน คือ การช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิต

ประจำวัน

การสอน คือ การส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์

และสังคม

การสอน คือ การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน รวมทั้งการจัดสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของเด็ก

การสอน คือ การจัดประสบการณ์หรือสภาพการณ์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น (จรรยา แก่นวงษ์คำ. 2529 : 9 - 11)

การสอน หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้สอนนักเรียน เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพในด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านเจตคติและด้านทักษะ (สุพิน บุญชูวงศ์. 2538 : 53)

โดยสรุปแล้ว การสอนเป็นกระบวนการที่ครูสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนในอันที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สำหรับคำว่า ประสิทธิภาพการสอนนั้น ก็มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง กระบวนการสอนและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสอน ที่จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ ทั้งทางด้านวิชาการและบุคลิกลักษณะ (อารมย์ เทียนพิทักษ์. 2528 : 5)

ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการสอนของครู หรือการดำเนินการสอนในหน้าที่ครู เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างดีตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (เทียมจันทร์ พาณิชย์ผลินไชย. 2530 : 5)

ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสามารถในการใช้แผนการสอนหรือวิธีสอน ตลอดจนลักษณะหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของครู อันจะมีผลทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างดี ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (ภัทรา จันดาศรี. 2530 : 7)

ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ผลของการสอนที่ทำให้นักศึกษาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายของการสอนที่วางไว้ (ประโยชน์ คุปต์กาญจนกุล. 2531 : 19)

ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านร่างกาย สมอ อารมณ์ และสังคม ตลอดจนสามารถทำให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ (มัทนา ปิ่นม่วง. 2536 : 10)

ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง การใช้แผนการสอนหรือวิธีสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ คือ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ต้องการ (Good. 1973 : 589)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นจึงพอสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีการพัฒนาทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และทำให้ผู้เรียนได้รับผลสำเร็จตามจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2529 : 490 - 492) อธิบายเกณฑ์ และการกำหนดเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนดังนี้

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตชุดการสอนจะพึงพอใจว่า หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว ชุดการสอนนั้นก็มีความคุ้มค่าที่จะนำไปใช้สอนนักเรียนและคุ้มกับการลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ กระทำโดยการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมรวมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) และอธิบายวิธีคำนวณหาค่า E_1 / E_2 อย่างง่ายไว้ว่า

สำหรับค่า E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของงานและแบบฝึกนั้น กระทำได้โดยเอาคะแนนงานทุกชิ้นของนักเรียนแต่ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยและเทียบส่วนเป็นร้อยละ สำหรับ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ของแต่ละชุดการสอนไม่มีปัญหาในการคำนวณมากนัก เพราะอาจทำได้โดยเอาคะแนนของนักเรียนทั้งหมดมารวมกันหาค่าเฉลี่ย และเทียบส่วนร้อยละ เพื่อหาค่าร้อยละ

การกำหนดเกณฑ์ E_1 / E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้นควรพิจารณาตามความเหมาะสม โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักตั้งไว้ 80/80 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะ อาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น เมื่อกำหนดเกณฑ์แล้ว นำไปทดลองจริงอาจได้ผลไม่ตรงตามเกณฑ์ แต่ไม่ควรได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 5 เช่น กำหนดไว้ 90/90 ก็ไม่ควรต่ำกว่า 85.5/85.5

เลข 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของจำนวนข้อที่นักเรียนตอบถูกจากแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

เลข 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของจำนวนข้อที่นักเรียนตอบถูกจากแบบประเมินผลหลังการเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

อรพรรณ พรสิมา (2530 : 130 - 131) ได้เขียนถึงเกณฑ์การหาประสิทธิภาพว่าเป็นเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบหลังเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดและคะแนนสอบหลังเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละจุดประสงค์เป็นการประเมินผลพฤติกรรมขั้นสุดท้าย โดยพิจารณาจากคะแนนสอบหลังเรียน เกณฑ์ที่ใช้คือ E_1/E_2 อาจเท่ากับ 80/80 หรือ 90/90 หรืออื่น ๆ อีกก็ได้ แต่ถ้ากำหนดเกณฑ์ไว้ต่ำเกินไปอาจทำให้ผู้ใช้บทเรียนไม่เชื่อถือในคุณภาพของบทเรียน การหาค่า E_1 และ E_2 ใช้วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละโดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$\text{สูตร} \quad \frac{\sum X}{N} \times 100$$

$$E_1 = \frac{\quad}{A}$$

โดยที่	E_1	แทน	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์รวม
	$\sum X$	แทน	คะแนนสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด
	A	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

$$\text{สูตร} \quad \frac{\sum F}{N} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\quad}{B}$$

โดยที่	E_2	แทน	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์เฉพาะจุดประสงค์
	$\sum F$	แทน	คะแนนสอบโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมด ในแต่ละสัปดาห์
	B	แทน	คะแนนเต็มในแต่ละสัปดาห์
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน

งานวิจัยภายในประเทศ

ในประเทศไทยมีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนหลายท่าน เช่น
 วรธรรม จันทรรัฐ (2531 : 54) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอนเทป
 โทรทัศน์สำหรับผู้ปกครองในการฝึกฟังให้แก่เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
 การทดลอง เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนพญาไท เขตพญาไท
 กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 ชั้นเด็กเล็ก 1 จำนวน 6 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
 จำนวน 6 คน เป็นนักเรียนที่ผู้ปกครองมีความสนใจ และยินดีให้ความร่วมมือในการทดลอง
 ผู้ปกครองชั้นเด็กเล็ก 1 จำนวน 6 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน
 6 คน ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า แบบฝึกหัดระหว่างเรียน และแบบ
 ทดสอบหลังเรียนในการสอนเทปโทรทัศน์ชุดที่ 2 มีค่าอยู่ระหว่าง 90.00 ถึง 96.67 และ 83.33
 ถึง 94.44 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

นภาพร สิงห์หัต (2531 : 90 - 92) ได้ทำการพัฒนาชุดการสอนรายบุคคลเพื่อ
 เสริมสร้างสมรรถภาพทางการวิจัยแก่ครูและบุคลากรประจำการ

มีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

- 1) ศึกษาสมรรถภาพทางการวิจัยที่จำเป็นสำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการ
- 2) พัฒนาชุดการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีสมรรถภาพหลักทางการวิจัย โดยสร้าง
ชุดการสอนตามรูปแบบของ ชมพันธุ์ ญูชกร ณ อยุธยา ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ คือ
หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย ความรู้พื้นฐาน การประเมินผลเบื้องต้น กิจกรรมการเรียน
การประเมินผลหลังการเรียน และการซ่อมเสริม
- 3) สร้างแบบทดสอบวัดสมรรถภาพทางการวิจัย
- 4) หาประสิทธิภาพของชุดการสอน โดยนำไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาให้ได้

ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90

ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนรายบุคคลมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90 การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

รัชนีเพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533 : 55 - 58) ได้ทำการศึกษาการสร้างชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการท่องเที่ยว จำนวน 30 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 96.31/82.80

โควิน คลังแสง (2536 : 188 - 192) ได้ทำการศึกษา การสร้างชุดพัฒนาตนเอง เรื่องเทคนิคการจูงใจในการทำงานสำหรับผู้บริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษามีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาสมรรถภาพหลักและสมรรถภาพย่อยเกี่ยวกับเทคนิคการจูงใจในการทำงานที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารวิชาการ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา
2. การสร้างชุดพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาเทคนิคการจูงใจในการทำงาน
3. การสร้างแบบทดสอบและแบบประเมินตนเอง
4. การหาประสิทธิภาพของชุดการสอน โดยนำไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาให้ได้

ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90

งานวิจัยต่างประเทศ

ริกบี้ (Rigby. 1974 : 494A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการใช้ชุดการสอนแบบมีกิจกรรมกับการเสนอของครูโดยตรง” ในการสอนพิมพ์ดีดที่มหาวิทยาลัยมิชิแกน สหรัฐอเมริกา พบว่า การสอนโดยใช้ชุดการสอนแบบมีกิจกรรมได้ผลดีกว่าการสอนของครูโดยตรง และเป็นเทคนิคการสอนที่ดี นักศึกษามีความคิดเห็นที่ดีต่อชุดการสอนแบบมีกิจกรรม

เบลี (Bailey. 1984 : 2124 - A) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพสำหรับผู้บริหารอาชีวศึกษา

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลองภาคสนาม เป็นผู้บริหารอาชีวศึกษาซึ่งได้อาสาสมัครเข้ารับการอบรมในมหาวิทยาลัยเพิ่มเปิด รัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา จำนวน 23 คน

การสร้างหน่วยการเรียนรู้ได้ยึดตามสมรรถภาพหลักที่จำเป็นสำหรับการทำงาน ด้านการนิเทศและการบริหารอาชีวศึกษา ซึ่งกระบวนการสร้างหน่วยการเรียนรู้ได้มีการตรวจสอบและปรับปรุงเป็นระยะ ๆ ก่อนนำไปทดสอบภาคสนาม

ผลการศึกษาพบว่าหน่วยการเรียนรู้มีลักษณะสอดคล้องกับความต้องการและสามารถนำไปใช้ได้ผลในการฝึกให้ผู้บริหารอาชีวศึกษามีสมรรถภาพตามจุดประสงค์

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอน ผู้วิจัยพบว่า ใน การเรียนการสอน สาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ได้มีการนำชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นมาไปใช้ โดยมีการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนสองแนวทางดังนี้

1. เมื่อใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว
2. เมื่อใช้กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเปรียบเทียบกัน

ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และ การใช้ชุดการสอนจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ สรุปได้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมโดยเฉพาะ เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นกลุ่มที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ขึ้น การที่เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวเรียนร่วมกับเด็กปกติทำให้เกิดปัญหาขึ้น จึงได้มีการผู้ศึกษาแนวทางในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม การให้การเสริมแรงทางสังคม การผ่อนคลายแบบจิตกลุณกาย การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม การเสริมแรงทางบวก การปรับสินไหม เป็นต้น แต่การศึกษาค้นคว้าที่ผ่านมายังไม่มีผู้ทำการศึกษาวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติในระดับก่อนประถมศึกษา และหาประสิทธิภาพของวิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองที่สร้างขึ้นว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องนำวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง ไปใช้ลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในระดับก่อนประถมศึกษาและระดับอื่น ๆ ต่อไป

สมมติฐานในการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองตามเกณฑ์ 80/80
2. พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมภายหลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองลดลง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกาย หรือที่แสดงออกทางคำพูดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ชั้นอนุบาล 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทั่วประเทศ

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกาย หรือที่แสดงออกทางคำพูดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนจรรยาตรีนาคาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 6 คน ซึ่งเลือกมาโดยครูประจำชั้นและอาจารย์ทุกคนที่สอนในระดับชั้นอนุบาล 2 เป็นผู้คัดเลือกโดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรมเด็ก (ผดุง อารยะวิญญู. 2533)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว
2. วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม

ลักษณะและการให้คะแนนของแบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว

แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เป็นแบบบันทึกพฤติกรรมใช้การสังเกตแบบสุ่มเหตุการณ์ (Event Sampling) ที่เกิดขึ้นในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยบันทึกพฤติกรรมเป็นเวลา 60 นาที ในการสังเกตแต่ละครั้ง การให้คะแนนจากแบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนให้บันทึกความถี่ตามจำนวนครั้งของการเกิดพฤติกรรมในช่วงเวลาที่กำหนดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อพฤติกรรมก้าวร้าวเกิดขึ้น 1 ครั้ง และให้คะแนน 0 คะแนน เมื่อไม่เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวในช่วงเวลานั้น ๆ

การสร้างและการหาคุณภาพของแบบสำรวจพฤติกรรมก้าวร้าวมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตการบันทึกพฤติกรรม และพฤติกรรมก้าวร้าว
2. ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวที่พบโดยทั่วไป ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โดยผู้วิจัยอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนได้ชัดเจน แล้วจดบันทึกพฤติกรรมที่สังเกต
3. นำข้อมูลที่ได้จาก ข้อ 1.1, 1.2 และคำตอบจากแบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว โดยการประเมินของครูประจำชั้น ที่สอดคล้องกับการสังเกตของผู้วิจัย มาสร้างเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพิเศษด้านการปรับพฤติกรรม จำนวน 3 คนตรวจสอบ
4. ผู้วิจัย ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพิเศษ แล้วนำมาใช้บันทึกพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

2. วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองเป็นวิธีที่ใช้เพื่อลดหรือหยุดยั้งพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนและผู้วิจัยร่วมกันกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย

พฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการในการวิจัยนี้คือ การไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมในช่วงโม่งกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยการกำหนดสัญลักษณ์ของการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว คือ สติ๊กเกอร์ดาวดำ และการไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว คือ

สติ๊กเกอร์ดาวแดง

ขั้นที่ 2 นักเรียนมีส่วนร่วมกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง

ก่อนที่จะทำกิจกรรมในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ในแต่ละวันนักเรียนจะเป็นผู้เลือกตัวเสริมแรงที่ผู้วิจัยเสนอให้ด้วยตนเอง เช่น ดินสอสี, ขนม, นมกล่อง U.H.T. เป็นต้น จำนวน 5 ลำดับ

ขั้นที่ 3 นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเอง

เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวขึ้นนักเรียนจะต้องสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองโดยการติดสติ๊กเกอร์ดาวด้านบนป้ายบันทึกพฤติกรรม และหากนักเรียนไม่ได้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเลยก็ให้นักเรียนติดสติ๊กเกอร์ดาวแดงบนป้ายบันทึกพฤติกรรมแทน ในขั้นที่ 3 นี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะเข้าไปสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในช่วงเวลาดังกล่าวด้วย โดยนั่งในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นพฤติกรรมของนักเรียน ได้ยินการพูดของนักเรียนโดยไม่รบกวนการทำกิจกรรมของนักเรียนและไม่ให้ความสนใจแก่นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ

การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองใน 2 สัปดาห์แรกของการทดลองเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาทุกครั้ง ผู้วิจัยจะแสดงสัญญาณไฟกระพริบที่แผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนคนนั้นพร้อมทั้งมีการขานชื่อด้วยเสียงดังพอที่เด็กจะได้ยิน

สัปดาห์ที่ 3 - 4 มีการแสดงสัญญาณไฟกระพริบที่แผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมแต่ไม่มีการขานชื่อ

สัปดาห์ที่ 5 - 8 ให้นักเรียนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองโดยไม่มีสัญญาณไฟกระพริบและการขานชื่อ

ขั้นที่ 4 นักเรียนประเมินพฤติกรรมตนเอง จากแผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยหาความสอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนจากแผ่นป้ายบันทึกพฤติกรรมที่นักเรียนเป็นผู้บันทึก และจากแบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวที่ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึก ค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนและผู้วิจัยจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป นักเรียนแต่ละคนจึงจะได้รับการเสริมแรงตามเงื่อนไขที่กำหนดดังรายละเอียดต่อไปนี้

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 10 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 5

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 20 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 4

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 30 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 3

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 40 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 2

ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงร้อยละ 50 ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 1

ในกรณีที่ค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องของการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนและของผู้วิจัยมีค่าต่ำกว่า 0.80 ให้ใช้คะแนนจากการบันทึกของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นเกณฑ์ในการให้ตัวเสริมแรงแก่นักเรียน

ในการให้การเสริมแรงนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนมารับตัวเสริมแรงตามเงื่อนไขที่กำหนดภายหลังการทำกิจกรรมในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ในแต่ละครั้ง

การสร้างและการหาคุณภาพของวิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและวิธีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง
2. สร้างวิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
3. นำวิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพิเศษด้านการปรับพฤติกรรม จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างความมุ่งหมาย กิจกรรม เนื้อหา และวิธีดำเนินการ
4. นำวิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองที่สร้างขึ้น มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนจรรยาพัฒนาการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา วิธีการ และเวลาที่ใช้ในการทดลอง

2.5 นำวิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป (ดังตัวอย่างในภาคผนวก)

1. การดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการวิจัย

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบสลับกลับ (ABA Reverse Design) (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 148 - 154 ; Alberto and Troutman. 1990 : 161) โดยแบ่งระยะการทดลอง ดังนี้

ระยะ A1 เป็นระยะเส้นฐานพฤติกรรม ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในสภาพการเรียนการสอนปกติ โดยที่นักเรียนยังไม่ได้ใช้วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

ระยะ B เป็นระยะทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในสภาพการเรียนการสอนปกติ โดยที่ผู้วิจัยให้นักเรียนใช้วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

ระยะ A2 เป็นระยะหลังการทดลอง แบ่งเป็นระยะติดตามผล 1 สัปดาห์ และศึกษาความคงทนอีก 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย สังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ในสภาพการเรียนการสอนปกติ ซึ่งในระยะนี้ไม่มีการใช้วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ระยะเตรียมการก่อนทดลอง

2.1.1 เลือกผู้ช่วยวิจัยจำนวน 1 คน และครูผู้ร่วมการทดลอง 1 คน โดยมีหลักในการเลือกผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลอง ดังนี้ คือ ผู้ช่วยวิจัยเป็นครูแนะแนวและครูผู้ร่วมการทดลองเป็นครูประจำชั้นอนุบาล 2/1 เมื่อผู้วิจัยได้ผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองแล้วจึงชี้แจงให้ผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการทดลองและสิ่งที่ต้องกระทำ

2.1.2 การฝึกผู้ช่วยการวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลอง ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ช่วยวิจัย และครูผู้ร่วมการทดลองเข้าใจในการปรับพฤติกรรม วิธีการควบคุมตนเอง จนเข้าใจและสามารถนำไปใช้กับนักเรียนได้ การฝึกนี้ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ก่อนเริ่มการทดลอง โดยมีขั้นตอนการฝึกดังนี้

1. การใช้วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง
2. การให้คะแนนในการสังเกตแต่ละครั้ง

สำหรับการให้คะแนนในการสังเกต ผู้วิจัยให้ผู้ช่วยวิจัยฝึกบันทึกและให้คะแนนจนถูกต้อง

ขั้นตอนในการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ศึกษาและทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ศึกษานิยามของพฤติกรรมก้าวร้าวและแบบบันทึกการสังเกตให้เข้าใจตรงกัน เพื่อสามารถบันทึกการสังเกตได้อย่างถูกต้อง
3. การสังเกตในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสังเกตแบบช่วงเวลา (Time Sampling) ในช่วงโมงกิจกรรมสร้างสรรค์ จะใช้เวลาสังเกตสัปดาห์ละ 2 ครั้ง บันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ ขณะดำเนินการทดลอง 8 สัปดาห์ และหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ๆ ละ 1 สัปดาห์ ในการสังเกตแต่ละครั้งจะสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวประมาณ 60 นาที แบ่งการสังเกตออกเป็น 10 ช่วง ๆ ละ 3 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที และพัก 3 นาที ในแต่ละช่วง
4. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวโดยจะเข้าไปอยู่ในห้องเรียนและอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรม ได้ยินเสียงชัดเจน โดยไม่รบกวนการเรียนการสอนหรือให้ความสนใจผู้เข้ารับการทดลองคนใดคนหนึ่งมากเกินไป

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย สังเกตและบันทึกพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มทดลอง ตลอด 3 ระยะ คือ ก่อนการทดลอง ขณะทำการทดลอง และหลังการทดลอง แล้วนำคะแนนการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าว ตลอดทั้ง 3 ระยะ มาหาค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต โดยการหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.08 ขึ้นไป การสังเกตจึงจะมีความเชื่อถือได้ และต้องตรงกันอย่างน้อย 4 ใน 5 ครั้ง (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 48 - 50 ; อ้างจาก Wright. 1966 ; Sulzer and Mayer. 1972) โดยใช้สูตร

$$\text{สัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง} = \frac{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน}}{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน} + \text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกต่างกัน}}$$

ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมนักเรียนจำนวน 6 คน รวม 8 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที เพื่อหาดัชนีค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตทั้ง 3 ระยะจะต้องได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป

2.2 ระยะดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

2.2.1 ระยะที่ 1 (A1) หาเส้นพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นเวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1-2) โดยที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองในช่วงโม่งกิจกรรมสร้างสรรค์ เมื่อหมดเวลาสังเกตแล้วผู้วิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวมาหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องกับผู้ช่วยวิจัย แล้วจดบันทึกเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนแต่ละคนไว้โดยในระยะที่ 1 นี้ ยังไม่ได้นำวิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองมาใช้กับกลุ่มทดลองและใช้คะแนนดิบของแต่ละคนสำหรับเขียนกราฟเพื่อดูระดับของพฤติกรรมก้าวร้าว

2.2.2 ระยะที่ 2 (B) เป็นระยะทดลองใช้เวลา 5 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 3 - 10) โดยใช้วิธีการปรับพฤติกรรมแบบการควบคุมตนเองในช่วงโม่งกิจกรรมสร้างสรรค์ วันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 9.30 - 10.30 น. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนและใช้คะแนนดิบของแต่ละคนเขียนกราฟ เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมก้าวร้าวในขณะทดลอง

2.2.3 ระยะที่ 3 (A2) เป็นระยะหลังการทดลอง ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 11 - 12) ในระยะนี้ผู้วิจัยติดตามผลการทดลองตั้งแต่สัปดาห์ที่ 11 และศึกษาความคงทนของการลดพฤติกรรมก้าวร้าว ในสัปดาห์ที่ 12 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมในช่วงโม่งกิจกรรมสร้างสรรค์และในระยะนี้ไม่มีการใช้วิธีการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

ทุกครั้งที่สิ้นสุดเวลาการสังเกตผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะนำผลการบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวมาหาสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง แล้วจดบันทึกเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนแต่ละคนไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์และเขียนกราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมก้าวร้าว และถ้าวันใดตรงกับวันหยุด ผู้วิจัยได้ทำการทดลองชดเชย

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตรการหาเกณฑ์ประสิทธิภาพ
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมใน โรงเรียนปกติ ก่อนและหลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทดสอบแบบ The Wilcoxon Matched Pairs Signs - Ranks Test ที่ระดับนัยทางสถิติที่ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ๖๖

- ↓
1. การหาประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง ตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80 โดย 80 ตัวแรก ใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \frac{\sum X}{N} \times 100$$

$$E_1 = \frac{\quad}{A}$$

โดยที่	E_1	แทน	ค่าประสิทธิภาพรวมของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง
	$\sum X$	แทน	คะแนนความถี่ของพฤติกรรมหลังการสังเกตโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมด
	A	แทน	คะแนนเต็มความถี่ของพฤติกรรม
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

สำหรับ 80 ตัวหลังใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \frac{\sum F}{N} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\quad}{B}$$

โดยที่	E_2	แทน	ค่าประสิทธิภาพของวิธีปรับปรุงพฤติกรรมตนเอง เฉพาะสัปดาห์ ✓
	$\sum F$	แทน	คะแนนความถี่ของพฤติกรรมหลังการสังเกต โดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์
	B	แทน	คะแนนเต็มความถี่ของพฤติกรรมหลังการสังเกต ในแต่ละสัปดาห์
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

2. สถิติพื้นฐาน คือ

2.1 ค่ามัธยฐาน (Median) (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 71 - 72)

โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร} \quad \text{Mdn} = L = \frac{N/2 - fc}{fw}$$

เมื่อ	Mdn	แทน	ค่ามัธยฐาน
	L	แทน	ขอบเขตคะแนนขั้นต่ำของชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่
	fc	แทน	ความถี่สะสมชั้นก่อนที่มีมัธยฐานตกอยู่
	fw	แทน	ความถี่ของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานตกอยู่
	N	แทน	อันตรภาค

2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Interquartile, Q) (ชัยสิทธิ์ เจริญมีประเสริฐ. 2538 : 98) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร} \quad Q = \frac{Q_3 - Q_1}{2}$$

$$Q_3 = L + \frac{(i) \left(\frac{3n}{4} - F \right)}{f}$$

เมื่อ	L	แทน	ค่าขีดจำกัดล่างแท้ของชั้นที่ Q_3 ตกอยู่
	i	แทน	อัตราภาคชั้น
	n	แทน	จำนวนข้อมูลหรือกรณีศึกษาทั้งหมด
	F	แทน	ค่าความถี่สะสมก่อนถึงชั้นที่มี Q_3 ตกอยู่
	f	แทน	ค่าความถี่ของชั้นที่มี Q_3 ตกอยู่

$$\text{สูตร} \quad Q_1 = L + \frac{(i) \left(\frac{n}{4} - F \right)}{f}$$

เมื่อ	L	แทน	ค่าขีดจำกัดล่างแท้ของชั้นที่ Q_1 ตกอยู่
	i	แทน	อัตราภาคชั้น
	n	แทน	จำนวนข้อมูลหรือกรณีศึกษาทั้งหมด
	F	แทน	ค่าความถี่สะสมก่อนถึงชั้นที่มี Q_1 ตกอยู่
	f	แทน	ค่าความถี่ของชั้นที่มี Q_1 ตกอยู่

3. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนภายในกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง โดยการใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91 - 97)

โดยใช้สูตร

$$D = Y - X$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของความถี่ X และ Y
ก่อนและหลังการทดลอง

Y แทน ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวหลัง
การทดลอง

X แทน ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวก่อนการทดลอง

$$\text{สูตร } Z = \frac{T - E(T)}{St}$$

$$\text{เมื่อ } E(T) = \frac{N(N + 1)}{4}$$

$$\text{สูตร } St = \sqrt{\frac{N(N + 1) (2N + 1)}{24}}$$

เมื่อ E(T) แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมอันดับที่น้อยกว่า

N แทน จำนวนนักเรียน

St แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Z แทน คะแนนมาตรฐาน

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในกลุ่มทดลอง
- X แทน ความถี่เฉลี่ย
- E1 แทน ค่าประสิทธิภาพรวมของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง
- E2 แทน ค่าประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองแต่ละสัปดาห์
- Mdn แทน ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าว
- Q.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของพฤติกรรมก้าวร้าว
- R+ แทน การจัดอันดับค่าผลต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวที่สังเกตได้มีค่าเป็นบวก
- R- แทน การจัดอันดับค่าผลต่างของพฤติกรรมก้าวร้าวที่สังเกตได้มีค่าเป็นลบ
- T แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของวิลคอกซัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง
ตามเกณฑ์ 80/80
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในระยะก่อนและหลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง
3. แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมโดยการเขียนกราฟเส้น

ตาราง 1 การหาประสิทธิภาพของวิธีปรับปรุงพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

คนที่	คะแนนความถี่หลังการสังเกตแต่ละสัปดาห์ (คะแนนเต็ม 20)								ค่าเฉลี่ย		คะแนนรวมของความถี่ของวิธีปรับปรุงพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง (คะแนนเต็ม 20)			
	3	4	5	6	7	8	9	10	ความถี่	ร้อยละ	11	12	ความถี่	ร้อยละ
1	8	10	14	17	17	19	20	19	15.5	77.5	20	19	19.5	97.5
2	9	4	13	17	18	20	19	19	16.1	80.5	19	20	19.5	97.5
3	12	16	17	20	19	20	19	20	17.8	89.0	20	20	20.0	100
4	9	14	18	20	19	19	20	20	17.3	86.5	19	20	19.5	97.5
5	4	10	17	18	19	20	19	19	15.7	78.5	20	19	19.5	97.5
6	14	18	19	19	20	19	20	20	18.6	93.0	20	20	20.0	100
									16.8	84.1			19.6	98.3
									E1	84.1			E2	98.3

จากตาราง 1 แสดงว่าประสิทธิภาพของวิธีปรับปรุงพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองในผลรวมผ่านเกณฑ์ร้อยละทั้งหมด นั่นคือประสิทธิภาพของวิธีปรับปรุงพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้เท่ากับ 84.1/98.3 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตาราง 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในระยะก่อนและ
หลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

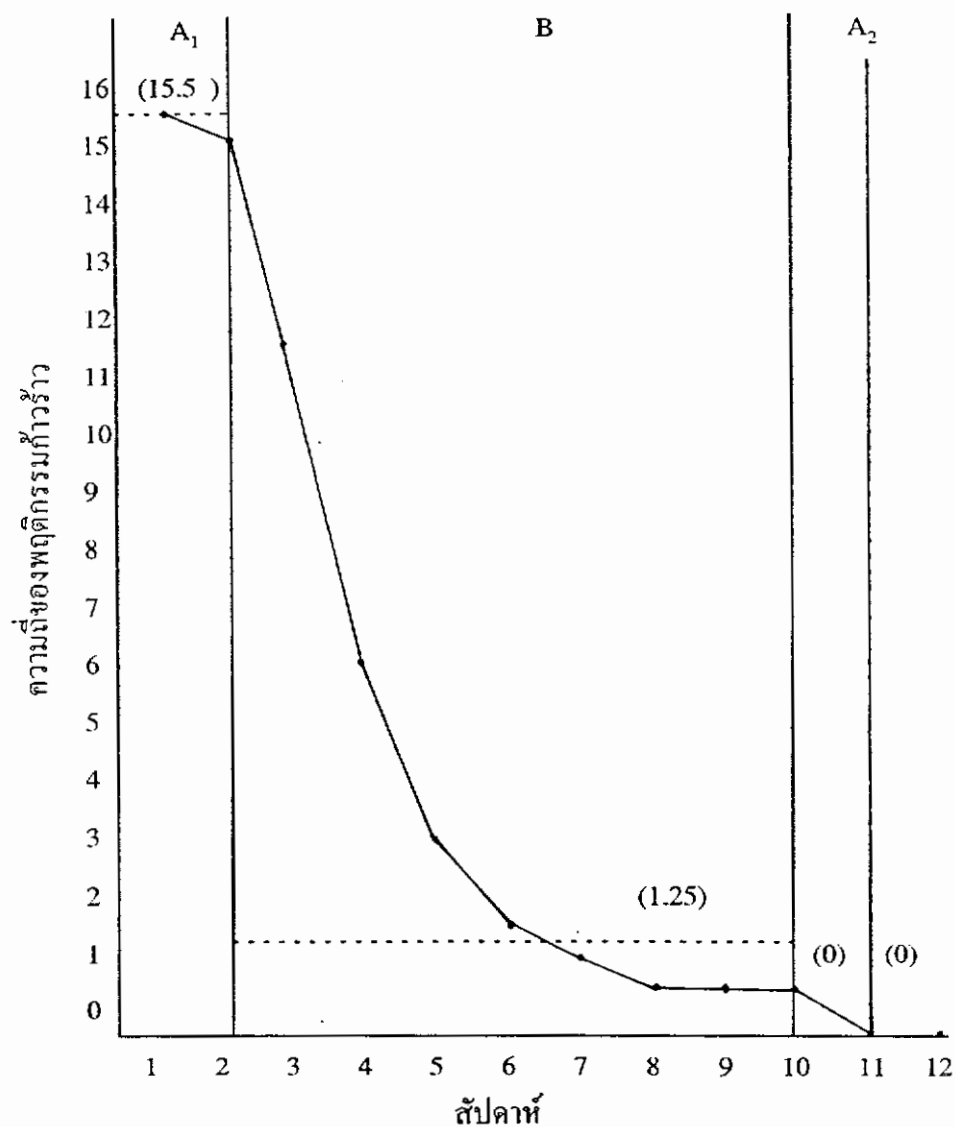
คนที่	พฤติกรรมก้าวร้าว		ผลต่าง พฤติกรรม ก้าวร้าว	อันดับ	R+	R-
	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง				
1	33	0	33	5	+5	
2	32	1	31	4	+4	
3	24	0	24	1	+1	
4	30	1	29	3	+3	
5	36	0	36	6	+6	
6	25	0	25	2	+2	
Mdn	31	0	30.5		+21	
Q.D.	3.75		3.75			

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

T = 0 **

จากตาราง 2 Critical Values ของ T ในการทดสอบของ วิลคอกซัน (Wilcoxon Matched - Pair Signed - Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 275) ในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ค่า T ที่คำนวณได้จะน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 (T = 0, N = 6) แสดงว่า ภายหลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่ใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง โดยการเขียนกราฟเส้น ดังภาพประกอบ

- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละสัปดาห์
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละระยะ

ภาพประกอบ 4 กราฟแสดงค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ตลอด 3 ระยะ

จากภาพประกอบ 4 จะเห็นได้ว่า ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ที่ใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง ในระยะเส้นฐานและระยะทดลองลดลงจาก 15.5 เป็น 1.25 และเมื่อพิจารณาค่ามัธยฐานของพฤติกรรมก้าวร้าวในระยะติดตามผลลดลงเป็น 0 และในระยะศึกษาความคงทนของพฤติกรรมลดลงคงที่เป็น 0 แสดงว่า การใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมลดลง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติระดับก่อนประถมศึกษา ระหว่างก่อนและหลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองตามเกณฑ์ 80/80
2. พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมภายหลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองลดลง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกายหรือที่แสดงออกทางคำพูดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ชั้นอนุบาล 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทั่วประเทศ

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกายหรือที่แสดงออกทางคำพูดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนจตุรลงรัตนาคาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 6 คน ซึ่งเลือกมาโดยครูประจำชั้นและอาจารย์ทุกคนที่สอนในระดับชั้นอนุบาล 2 เป็นผู้คัดเลือกโดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรมเด็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว
2. วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนทดลอง

1.1 ผู้วิจัยเลือกผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลอง

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกผู้ช่วยวิจัยและครูผู้ร่วมการทดลองให้เข้าใจหลักการปรับพฤติกรรมวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองจนเข้าใจและสามารถนำไปใช้กับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมได้โดยใช้เวลาฝึก 2 สัปดาห์

1.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมเพื่อหาดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกต จนได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

2. ระยะดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยใช้เวลาดำเนินการทดลองทั้งสิ้น 12 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2541 ถึงวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2541 การทดลองครั้งนี้เป็นแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) โดยผู้วิจัยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 ระยะ คือ

2.1 ระยะที่ 1 (A1) เป็นระยะเส้นฐานพฤติกรรม โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในช่วงโม่งกิจกรรมสร้างสรรค์ ในสภาพปกติ ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1 - 2) โดยแบ่งเป็นสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91

2.2 ระยะที่ 2 (B) เป็นระยะการทดลองใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในช่วงโม่งกิจกรรมสร้างสรรค์ ใช้เวลา 8 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 3 - 10) โดยแบ่งเป็นสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

2.3 ระยะที่ 3 เป็นระยะหลังการทดลอง ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 11 - 12) ระยะนี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

สัปดาห์ที่ 11 เป็นระยะติดตามผล ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์โดยการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง ใช้เวลาสังเกต 2 วัน ๆ ละ 60 นาที ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

สัปดาห์ที่ 12 เป็นระยะศึกษาความคงทนของพฤติกรรมก้าวร้าว ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ หลังจากการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองมาแล้ว 1 สัปดาห์ ใช้เวลาสังเกต 2 วัน ๆ ละ 60 นาที ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

3. หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 นำผลการสังเกตพฤติกรรมจากแบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

3.2 นำเสนอผลข้อมูลของแต่ละระยะของการทดลองด้วยกราฟเส้นตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ศึกษาประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง ใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ก่อนและหลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง โดยการใช้วิธีทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched - Pairs Signed - Ranks Test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง มีค่าประสิทธิภาพ 84.1/98.3 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
2. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เมื่อได้รับการปรับพฤติกรรมจากการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง ปรากฏว่า พฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติระดับก่อนประถมศึกษา จากการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง และการหาประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง มีค่าประสิทธิภาพ 84.1/98.3 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2530) วรธรรม จันทรัฐ (2531) และ รัชนี้เพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533) ที่พบว่า ประสิทธิภาพแผนการสอน-ชุดการสอนภายหลังการทดลอง มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติที่ได้รับการปรับพฤติกรรม จากการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง สามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมได้

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โบรเดน ฮอลล์ และมิตต์ (Broden, Hall and Mitts) ได้ศึกษาผลของการสังเกตตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของเด็กหญิงลิซา ซึ่งเรียนอยู่ในระดับ 8 ซึ่งศึกษาพบว่า การให้นักเรียนสังเกตบันทึกและประเมินพฤติกรรมของตนเองสามารถลดพฤติกรรมก่อนขึ้นเรียนได้ดีกว่าวิธีควบคุมจากภายนอกเล็กน้อยแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Broden, Hall and Mitts. 1971 : 191 - 199) และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรอนงค์ วิทยานิพนธ์ (2533 : 48 - 51) ที่ศึกษาผลของการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าวิธีการควบคุมตนเองสามารถลดพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของนักเรียนได้ สำหรับงานวิจัยของโสภิตา ลิ้มวัฒนาพันธ์ (2538 : 76) ที่ศึกษาผลของการควบคุมตนเอง ต่อการเพิ่มและการคงอยู่ของพฤติกรรมความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค ชั้นปีที่ 1 พบว่า นักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายสูงขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพล ชัดเชื้อ (2535:47) และ คมคาย อนุจันทร์ (2538:53) ที่ศึกษาพบว่า การใช้การควบคุมตนเองสามารถทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ลดลง ตามลำดับ

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง สามารถปรับลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมระดับก่อนประถมศึกษาได้ เพราะวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองเป็นวิธีปรับพฤติกรรมที่เด็กนักเรียนใช้ปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของตนเอง โดยเด็กนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายและเงื่อนไขการเสริมแรง ตลอดทั้งสังเกตและบันทึกพฤติกรรมและประเมินพฤติกรรมตนเอง ทำให้เด็กนักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย และจากการที่นักเรียนได้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง ทำให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเอง ทำให้นักเรียนสามารถประเมินตนเองว่าบรรลุพฤติกรรมตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

(Kanfer and oters. 1976 : 459)

เลฟคอร์ต (Lefcourt. 1966 : 206-220) ได้เสนอทัศนะว่าการที่บุคคลได้มีโอกาสเลือกเงื่อนไขแวดล้อมเพื่อสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยตนเองนั้น ทำให้นักกลมีแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมมากขึ้น เนื่องจากแต่ละบุคคลมีฐานะเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดของตนอยู่แล้ว ฉะนั้นการที่บุคคลสามารถควบคุมตนเองได้ จึงเป็นการเสริมแรงตนเองให้เกิดความภูมิใจและสอดคล้องกับ จอห์นสันและไวท์ (Johnson and White. 1971 : 488-497) ที่ศึกษาพบว่า การกำหนดเงื่อนไขให้บุคคลได้ประเมินตนเองและมีโอกาสเลือกควบคุมตนเองได้นั้นมีคุณสมบัติเหมือนเป็นตัวเสริมแรงแฝงอยู่ ซึ่งหมายความว่า มนุษย์มีความพอใจที่ได้ควบคุมพฤติกรรมของตนเองยิ่งกว่าการถูกผู้อื่นควบคุม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติระดับก่อนประถมศึกษา จากการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง พบว่าวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองทำให้เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง ดังนั้น ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนจึงควรนำวิธีดังกล่าวไปใช้ในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมด้านอื่นๆ ต่อไป

1.2 ในการนำวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองไปใช้นั้น ผู้ที่จะนำไปใช้ควรศึกษาและทำความเข้าใจจุดมุ่งหมาย ลำดับขั้นตอน และปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจนเกิดความรู้ความชำนาญในวิธีการดังกล่าวก่อนจะนำไปใช้ในการปรับพฤติกรรมใดๆ ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและบุคคลอื่น

1.3 ควรมีการจัดอบรมและเผยแพร่วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองให้กับครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เพื่อให้สามารถนำไปปรับลดพฤติกรรมก้าวร้าว หรือพฤติกรรมด้านอื่นๆ ของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรสังเกตพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในสภาพการณ์ต่าง ๆ นอกเหนือไปจากการสังเกตในห้องเรียน

2.2 ควรนำวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองไปใช้ในการปรับพฤติกรรมอื่นๆ เช่น พฤติกรรมขี้อาย ไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมความไม่มีระเบียบวินัย พฤติกรรมซึมเศร้า ผิดปกติ พฤติกรรมหนีเรียน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัมจนะนา พุ่มมาลา. การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการใช้แรงเสริมทางสังคมที่มีต่อความกลัวในการพูดหน้าชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปราจีนกัลยาณี จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, สำนักงาน. รายงานการวิจัย "การทดลองการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา". กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2529. อัดสำเนา.
- คมคาย อนุจันทร์. การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการเสริมแรงพฤติกรรมที่ขัดกันเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : ศรีเดชา, 2528.
- _____. เอกสารอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 6 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กเล็กและการศึกษาดูงาน. กรุงเทพมหานคร : กุรุสภาลาดพร้าว, 2529.
- โควิน กลังแสง. การสร้างชุดพัฒนาตนเอง เรื่อง เทคนิคการจูงใจในการทำงานสำหรับผู้บริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- จรวช แก่นนงษ์คำ. วิธีสอนวิชาเอกพลศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2529.
- ฉวีวรรณ กินวงศ์. การศึกษาเด็ก ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. พิษณุโลก : พิมพ์, 2526.
- ชีรวัดน์ นิจนตร. สุขภาพจิต - สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตพระโขนง. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. เอกสารการสอนวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8 - 15. กรุงเทพฯ : สหมิตร, 2529.
- ชัยสิทธิ์ เกลิมมีประเสริฐ. สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

- ทศพร จันทรราช. การเปรียบเทียบผลของการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรกับการใช้แรงเสริมทางสังคมที่มีต่อการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 โรงเรียนบ้านหัวทำนบ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ทองนวล ภู่งประเสริฐ. การศึกษาเจตคติของบุคลากรทางการประถมศึกษาที่มีต่อเด็กพิเศษและต่อการเรียนร่วม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. ตัวประกอบที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7. พิชญ์โลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2530.
- ธีระ รุญเจริญ. การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- นภาพร สิงห์ทัด. การพัฒนาชุดการสอนรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางการวิจัยแก่ครูและบุคลากรประจำการ. ปรินิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- นิภา ศรีไพโรจน์. สถิติอนพราเมติก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.
- เบญจา ชลธารันนธ์. "ความหมายของการเรียนร่วม," เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาศึกษานิเทศก์จังหวัดและผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : กองวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535. อัดสำเนา.
- _____. รวมบทความทางการศึกษาพิเศษ. ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหธรรมิกจำกัด, 2538.
- ✓ บั๋งอร ดันปาน. เอกสารการสอน : วิชาการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : แสงสุทธิการพิมพ์, 2535.
- ปภาวดี แจ่มศิริ. ผลของการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- ประณต แก้วฉิม. จิตวิทยาเด็ก. เอกสารประกอบการสอนจิตวิทยาเด็ก ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ประเทือง ภูมิภัทราคม. การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : 2535.

- ประโยชน์ คุปต์การณจนกุล. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสาเหตุของประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- ปรีดา จันทบุณย. การบริการโครงการเรียนร่วม. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ม.ป.ป. อัดสำเนา
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- ผ่องพรรณ เอกอาวุธ. พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย : เปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- ผกา สัตยธรรม. สุขภาพจิตเด็ก. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- _____. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก. หน่วยที่ 1 - 7, กรุงเทพฯ : สหมิตร, 2526.
- ผดุง อารยะวิญญู. การสร้างเครื่องมือคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- _____. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- _____. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : บริษัทราไทยเพลส จำกัด, 2539.
- พญาไท, โรงเรียน. รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ. กรุงเทพฯ : 2531
- พรทิพย์ ทรัพย์สิน. การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- เพชรสุดา เพชรใส. การทดลองให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

- พัชรา พุ่มพชาติ. อิทธิพลของเสียงดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กปฐมวัย.
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- พัชรินทร์ เปรมสมาน. การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเพื่อ
 ลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดจันทร์ใน สังกัด
 สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- ภาวิณี อินทสร. ผลของการใช้วิธีควบคุมตนเองปรับพฤติกรรมตั้งใจเรียนในห้องเรียนของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- ภัทรา จินดาศรี. การวิเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์
 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามการประเมินโดยตนเองและนักเรียน.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- มัทนา ปันม่วง. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
 พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อัดสำเนา.
- ยุพิน กองธรรม. ผลการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกเพื่อลดความก้าวร้าวของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- รุ่งทิวา จักรกร. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- รัชนีเพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การสร้างชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการ
 ท่องเที่ยว. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ลักขณา กฤษณา. ผลของระบบการเสริมแรงด้วยเบี้ยยรรจกรต่อการถาม-ตอบคำถามและการ
 ทำการบ้านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.

- วรรณ จันทรัฐ. การสร้างชุดการสอนเทปโทรทัศน์สำหรับผู้ปกครองในการฝึกฟังให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- วารี จิระจิต. การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- วิณี ชิดเชิดวงศ์. การศึกษาเด็ก. ชลบุรี : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2532.
- _____. การศึกษาเด็ก. กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2537.
- ศสวรรณ เทศศรีเมือง. การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการชี้แนะที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ศรียา นิยมธรรม. การเรียนรู้ร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด, 2539.
- สมคิด สกฤตสถาปิตย์. ผลของการเสริมแรงสองแบบที่มีต่อการฝึกการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- สมพร สุทัศน์ย์, ม.ร.ว. การศึกษาผลของการใช้แรงเสริมทางสังคมต่อพฤติกรรมเงียบขรึมผิดปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- _____. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- สรานู บุญญานุสนธิ์. จิตวิทยาเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับพฤติกรรมและปัญหาเกี่ยวกับเด็กพิการ. โรงเรียนโสตทัศนศึกษาทุ่งมหาเมฆ, กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ป.
- สามัญศึกษา, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดการเรียนร่วม. เอกสารประกอบ การสัมมนาระดับชาติ, 2537.

- สุกัญญา จำเพชร. ความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาเด็กพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2525. ✓
- สุพล ชัดเชื้อ. การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลมมณฑลนคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- สุพิน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2538.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. พฤติกรรมวัยเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักงานเทคโนโลยีทางการศึกษา, 2524.
- _____. เอกสารการสอนพฤติกรรมวัยเด็ก หน่วยที่ 1-17. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิศดอร์, 2526.
- สัมฤทธิ์ แก้วพูลศรี. การเปรียบเทียบการใช้การเสริมแรงทางบวกกับการปรับสินไหมที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทับกฤชกลางอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- โสภิตา ลิ้มวัฒนาพันธ์. การเปรียบเทียบผลของการปรับพฤติกรรมโดยการควบคุมตนเองกับการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถที่มีต่อการเพิ่มและคงอยู่ของพฤติกรรมความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ชั้นปีที่ 1. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- หทัย ชิดานนท์. “สภาพทางสุขภาพจิตของสังคมไทยกับความมั่นคงของชาติ,” จิตวิทยาคลินิก. 1 : 57-60 : มิถุนายน 2527.
- อรพรรณ พรสีมา. เทคโนโลยีทางการสอน. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นต์ เฮ้าส์, 2530.
- อรอนงค์ วิทยานิพนธ์. การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของนักเรียนวัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

- อาภา จัทรสกุลและอัญชัญ เกียรติบุตร. การปรับพฤติกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.
- อารมณีย์ เทียนพิทักษ์. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามการรับรู้ของอาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายคณะอาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายโรงเรียน ผู้บริหาร และนิสิตที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- อุบล วุฒินุสสิทธิ. กระบวนการควบคุมตนเองเพื่อลดความวิตกกังวลในการเตรียมตัวสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- Alberti, Robert E. and Michael L. Emmons. Your Perfect Right. California : Impact Publish, 1978.
- Allen, K.E. and D.T. Keith. "A Behavior Modification Classroom for Hardicap Children with Problem Behaviors," Exceptional Children. 37 : 199-127 ; 1970.
- Bach Georg R. and Ronald M. Dentsch. Pairing. New York : The Hearst Corb, 1970.
- Bailey, Judith Greene. "Development of a Competency - Based Instructional Module for Vocational Leadership Personal : Manage Selected Interpersonal Conflict," Dissertation Abstracts International. 44(7) : 2124-A ; January, 1984.
- Ballard, Keith D. and Ted Glynn. "Behavioral Self-Management in Story Writing with Elementary School Children," Journal of Applied Behavior Analysis. 8 : 387-398 ; 1975.
- Bolstad, Orin D. and Stephen M. Johson. "Self-Regulation in the Modification of Disruptive Classroom Behavior," Journal of Applied Behavior Analysis. 5 : 443-454 ; 1972.
- Bringham, Thomas A. "Self-Control : Part II," In Handbook of Applied Behavior Analysis : Social Instructional Process. p. 259-274. New York : Edited by Charles Catania and Thomas Bringham. Irvington, 1978.
- Broden, M. and others. "Effects of Self -Recording on the Classroom Behavior of Two Eight-Grade Sudents," Journal of Applied Behavior Analysis. 4 : 191-199 ; 1971.

- Buss, A. H. The Psychology of Aggression. New York : John Wiley and San Inc., 1961.
- Connell, H.M. "Delinquent Behavior," Essential of child Psychology. London : Blackwell Scientific Publication, 1979.
- Cormier, William H. and Sherilyn L. Cormier. Interviewing. Strategies for Helpers : A Guide to Assessment, Treatment and Evaluation. California : Book/Code, 1979.
- Drabman, Tonal S. , Robert Spitalink and Daniel K. O'Learly. "Teaching Self-Control to Disruptive Children," Journal of Abnormal Psychology. 82 : 10-16 ; 1973.
- Fischer, Joel and Harvey L. Gochros. Planned Behavior Change : Behavior Modification in Social Work. New York : The Free Press, 1975.
- Gearheart, B.R. and M.W. Weishahn. The Handicapped Student in the Regular Classroom. 2 nd ed. St.Louis : C.v. Mosby, 1980.
- Goldstein, J.H. Aggressive and Crimes of Violence. New York : Oxford University Press, 1975.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : Teacher College Press, 1973.
- Hart, R. and J. Glavin. "Validity of Teacher Rating on a Subtest for Screening Emotionally Disturbed Children," Exceptional Children. 1971. 782 p.
- Kalish, Harry I. Form Behavioral Science to Behavior Modification. New York : Mc Graw-Hill, 1981.
- Kauffman M.J. and others. "Mainstreaming : Toward an Explication of the Construct." Focus on Exceptional Children. 7 : 1-12 ; 1975.
- Kazdin, Alan E. Behavior Modification in Applied Setting. Illinois : Dorsy Press, 1975.
- Lange, Arthur J. and Patricia Jakubowski. Responsible Assertive Behavior : Cognitive Behavior Procedures for Trainers. Chmpaign, Illinois : Research Press Co., 1976.
- Lover, Anthony C. Emotions, Conflicts, and Aggressive Behavior. Ph.D. Yeshiva University, 1997.
- Mathes, Mickic Y. and Bender, William N. "The Effects of Self - Monitoring on Children with Attention - Deficit Hyperactivity Disorders Who Are Receiving Pharmacological Interventions," Remedial and Special Education. 18 : 121 - 126 ; 1997.

- Penner, L. A Social Psychology : A Contemporary Approach. New York : Oxford University Press, 1979.
- Perri, M.G. and C.S. Richards. "An Investigation of Naturally Occurring Episodes of Self-Controlled Behaviors," Journal of Counseling Psychology, 24 : 177-183 ; 1977.
- Rigby, Dorothy S. "The Effectiveness of Learning Activity Package Instruction Versus the Teacher - Directed Method of Teaching Intermediate College Typewriting," Dissertation Abstracts Instructional. 2(8) : 949A ; August, 1974.
- Sagotsky, Gerald., Charlotte K. Patterson and Mark R. Lepper. "Training Children' Self-Control : A Field Experiment in Self-Monitoring and Goal-Setting in the Classroom," Journal of Experiment Child Psychology. 25 : 242-253 ; 1978.
- Thoreson, Carl E. and Michael J. Mahoney. Behavior Self-Control. New York : Holt, Rinehart and Winston Inc., 1974.
- Villmann, Paul E. and others. Behavior Modification Principles. Issues and Applications Boston : Houghton Mifflin Co., 1976.
- Watson, David L. and Roland G. Tharp. Self-Directed Behavior Self-Modification for Personal Adjustment. California : Brooks/Cole Publishing, 1972.
- Wilson, Terence G. and Daniel K. O'Leary. Principle of Behavior Therapy. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1980.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน (สำหรับผู้วิจัย)
2. วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง
3. แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว (สำหรับนักเรียน)
4. แบบสำรวจตัวเสริมแรง

แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน

คำชี้แจง

พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การแสดงออกของบุคคล ๆ หนึ่งต่อบุคคลอื่น หรือ สิ่งของในลักษณะต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งแสดงออกทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังต่อไปนี้

1. การแสดงออกทางกาย เช่น ตี ชกต่อย เขกศีรษะเพื่อน ขว้างปาสิ่งของ แย่งของเพื่อน
2. การแสดงออกทางคำพูด เช่น ตวาด ตะโกน ล้อจูด้อยเพื่อน ล้อชื่อพ่อแม่เพื่อน คำคำหยาบ

การให้คะแนน

1. ในช่วงเวลาที่สังเกตนักเรียน ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมใด ไม่ว่าจะแสดง พฤติกรรมกี่ครั้งก็ตาม ให้ใส่เลข 1 ลงในช่องตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนแสดง
2. ถ้านักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมในช่วงเวลาที่สังเกตนักเรียน ให้ใส่เลข 0 ลงในช่อง ตรงกับพฤติกรรมที่นักเรียนไม่แสดง

[illegible]

[illegible]

วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตัวเอง

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
1 เวลา 60 นาที	ปฐมนิเทศ	1.เพื่อให้นักเรียนที่รับการทดลองทราบจุดมุ่งหมายในการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของตนเอง 2.เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมที่จะใช้วิธีควบคุมตนเองในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวในห้องเรียน	1.ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนที่เข้ารับการทดลองในกลุ่มทดลองทราบจุดมุ่งหมายในการทดลองวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมตนเอง 2.ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันทำแบบสำรวจตัวเสริมแรง 3.ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนในกลุ่มทดลองทราบถึงพฤติกรรมที่จะสังเกต 4.ให้เวลานักเรียนทำกิจกรรมเสรีในชั่วโมงกิจกรรมสร้างสรรค์ 30 นาที แล้วให้ฝึกสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของตนเองโดยการติดสติ๊กเกอร์ดาวคำ,ดาวแดงบนกระดานบันทึกความดีของตนเอง 5.นักเรียนนำผลการบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของตนเองมาส่งผู้วิจัยเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของการสังเกตของนักเรียนกับ	1.แบบสำรวจตัวเสริมแรง 2.กระดานบันทึกความดีพฤติกรรมก้าวร้าวสำหรับนักเรียนและสติ๊กเกอร์ดาวคำ,ดาวแดง

วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตัวเอง

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			ผู้วิจัยและต้องได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง 0.80 ขึ้นไปเท่านั้น จึงจะได้รับการเสริมแรงตามเงื่อนไขการเสริมแรง 6.ผู้วิจัยแจ้งเงื่อนไขการเสริมแรงให้นักเรียนทราบ นั่นคือนักเรียนแต่ละคนจะได้รับการเสริมแรงตามที่เลือกไว้โดย ถ้านักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเลข จะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 1 และถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 1 ครั้ง จะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 2 และถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 2 ครั้ง จะได้รับตัวเสริมแรงที่นักเรียนเลือกไว้ลำดับที่ 3 ตามลำดับ แต่ถ้าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องมีค่าไม่ถึง 0.80 ให้ใช้คะแนนจากแบบ	

วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตัวเอง

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			บันทึกของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นเกณฑ์ในการรับตัวเสริมแรง 7.นัดวันและเวลาที่จะทำการทดลอง	
2-17 เวลา 60 นาที	เริ่มการทดลอง	เพื่อศึกษาว่าการควบคุมตนเองจะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวในห้องเรียนลดลงหรือไม่	ตั้งแต่ครั้งที่ 2-13 ผู้วิจัยดำเนินการทุกครั้งเป็นขั้นตอนดังนี้ 1.ให้นักเรียนใช้วิธีการควบคุมตนเองตามที่ได้ฝึกปฏิบัติในครั้งที่ 1 เมื่อเข้าเรียนในชั่วโมงกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองเป็นจำนวนครั้งที่ได้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาทั้งหมดในชั่วโมงกิจกรรมสร้างสรรค์ 2.ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มที่ 1 ตามวันและเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ โดยอยู่ในตำแหน่งที่เห็นพฤติกรรมของนักเรียนได้ชัดเจนและไม่รบกวนการเรียน	1.แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวสำหรับผู้วิจัย 2.กระดานบันทึกความถี่พฤติกรรมก้าวร้าวสำหรับนักเรียนและสตีกเกอร์ดาวดำ, ดาวแดง 3.แบบบันทึกรายงานการได้รับการเสริมแรง 4.สิ่งของที่ใช้ในการเสริมแรง เช่น สมุดปากกา

วิธีปรับปรุงพฤติกรรมแบบควบคุมตัวเอง

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
			การสอนไม่ให้ความสนใจแก่นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษและไม่ให้นักเรียนเห็นแบบบันทึกพฤติกรรม 3.เมื่อหมดเวลาการสังเกตแล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยตรวจสอบความสอดคล้องของการสังเกตของผู้วิจัยกับของนักเรียนแต่ละคนค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไปเท่านั้นจึงจะได้รับการเสริมแรงตามเงื่อนไขการเสริมแรง 4.นักเรียนได้รับการเสริมแรงตามข้อตกลงไว้ในเวลาหลังเลิกเรียน	ไม้บรรทัด
18 เวลา 60 นาที	ปัจจัยนิเทศ	เพื่อสรุปผลการใช้การควบคุมตนเอง	1.ให้ผู้รับการทดลองกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการทดลองโดยวิธีควบคุมตนเองหลังจากนั้นผู้วิจัยกล่าวสรุปเพิ่มเติม 2.ผู้วิจัยกล่าวขอใจผู้รับการทดลองที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและกล่าวปิดการทดลอง	

แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว (สำหรับนักเรียน)

ครั้งที่ ชื่อ ชั้น อนุบาล 2/1

วันที่ เดือน พ.ศ.2541 เวลา 09.30 - 10.30 น.

คำชี้แจง ให้ครูผู้ร่วมการทดลองเขียนเครื่องหมาย/ลงในพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงตามแผ่นป้าย

บันทึกพฤติกรรมที่นักเรียนเป็นผู้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเอง

[illegible]

แบบสำรวจตัวเสริมแรง

ชื่อ ชั้น อนุบาล 2/1 วันที่

คำชี้แจง

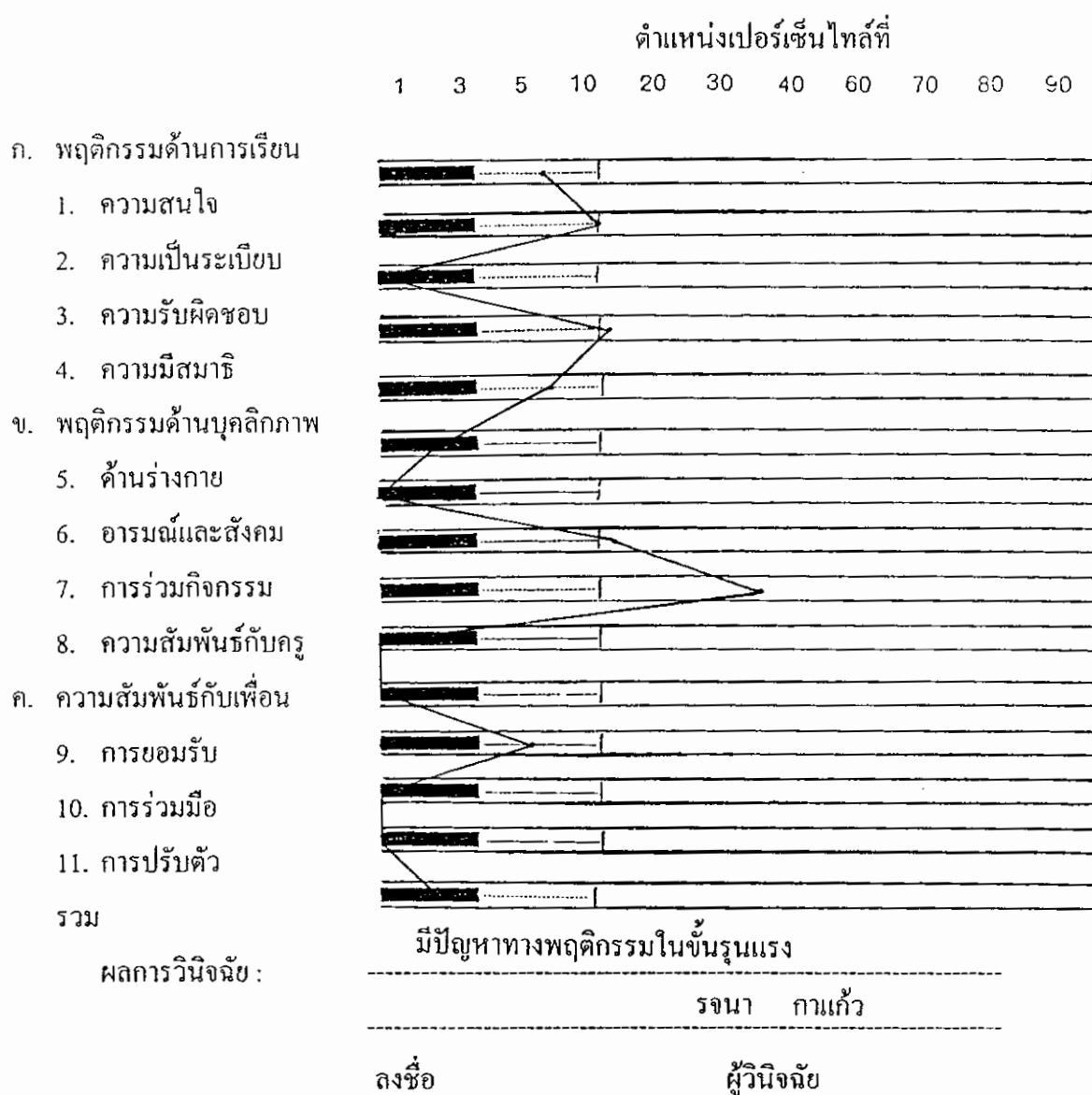
จงเรียงลำดับสิ่งที่คุณต้องการมากที่สุดไปหาสิ่งที่คุณต้องการน้อยที่สุด 5 อันดับ โดยให้หมายเลข 1 เป็นสิ่งที่คุณต้องการมากที่สุด จนถึงหมายเลข 5 เป็นสิ่งที่คุณต้องการน้อยที่สุด ตามลำดับ

	สมุดปกแข็ง
	สมุดปกอ่อน
	สมุดหัดเขียนพยัญชนะ ก - ฮ
	สมุดระบายสี
	หนังสือการ์ตูน
	สติ๊กเกอร์
	ดินสอกด
	ดินสอสี
	ยางลบ
	ไม้บรรทัด
	นมเปรี้ยว
	นมกล่อง UHT
	ช็อกโกแลต
	ขนมเวเฟอร์
	ขนมกรอบ
	เชลลี่
	อื่น ๆ ระบุ

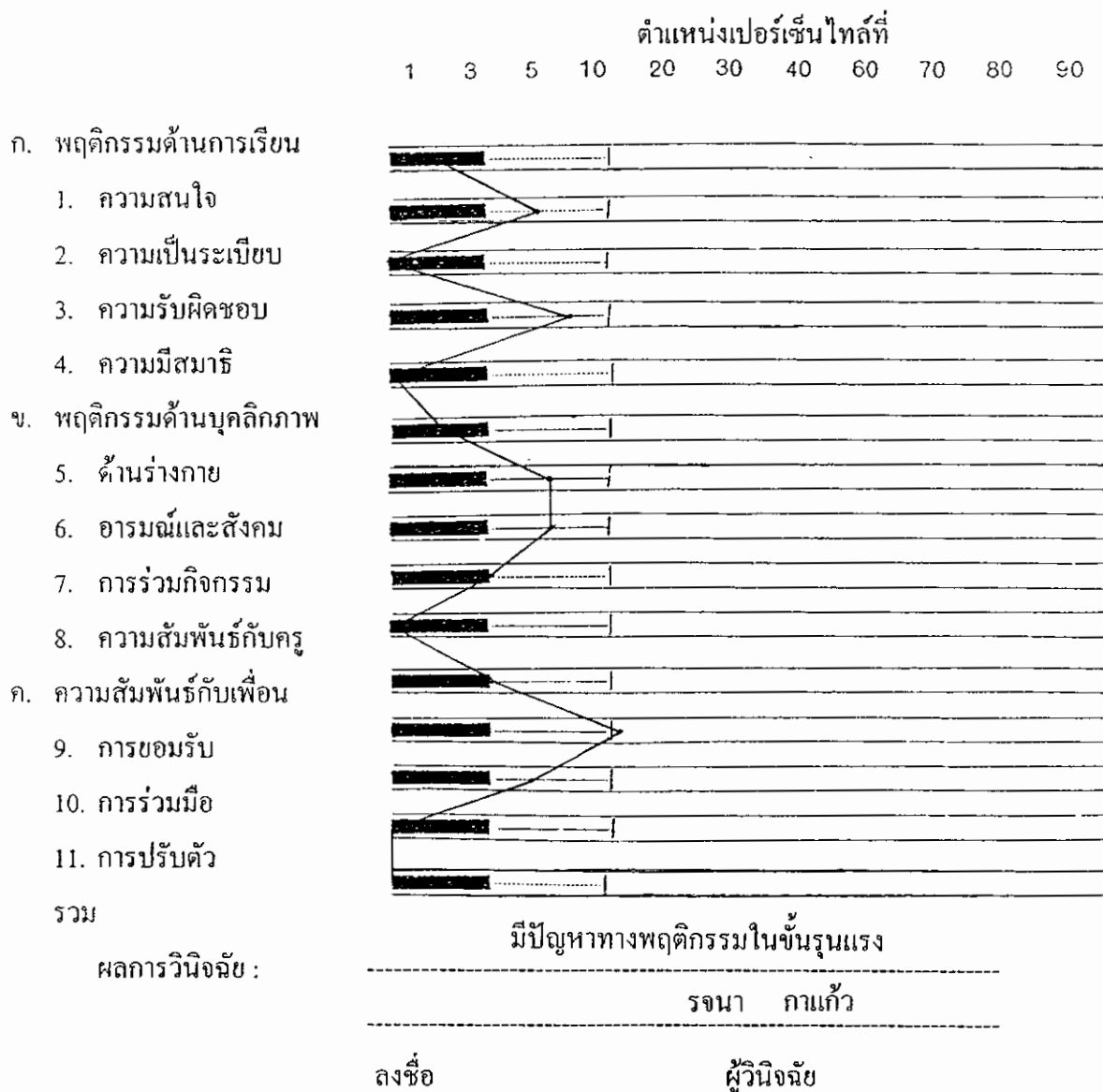
หมายเหตุ ผู้วิจัยเป็นผู้สอบถามและกรอกตัวเลขตามความต้องการของนักเรียน

ภาคผนวก ข

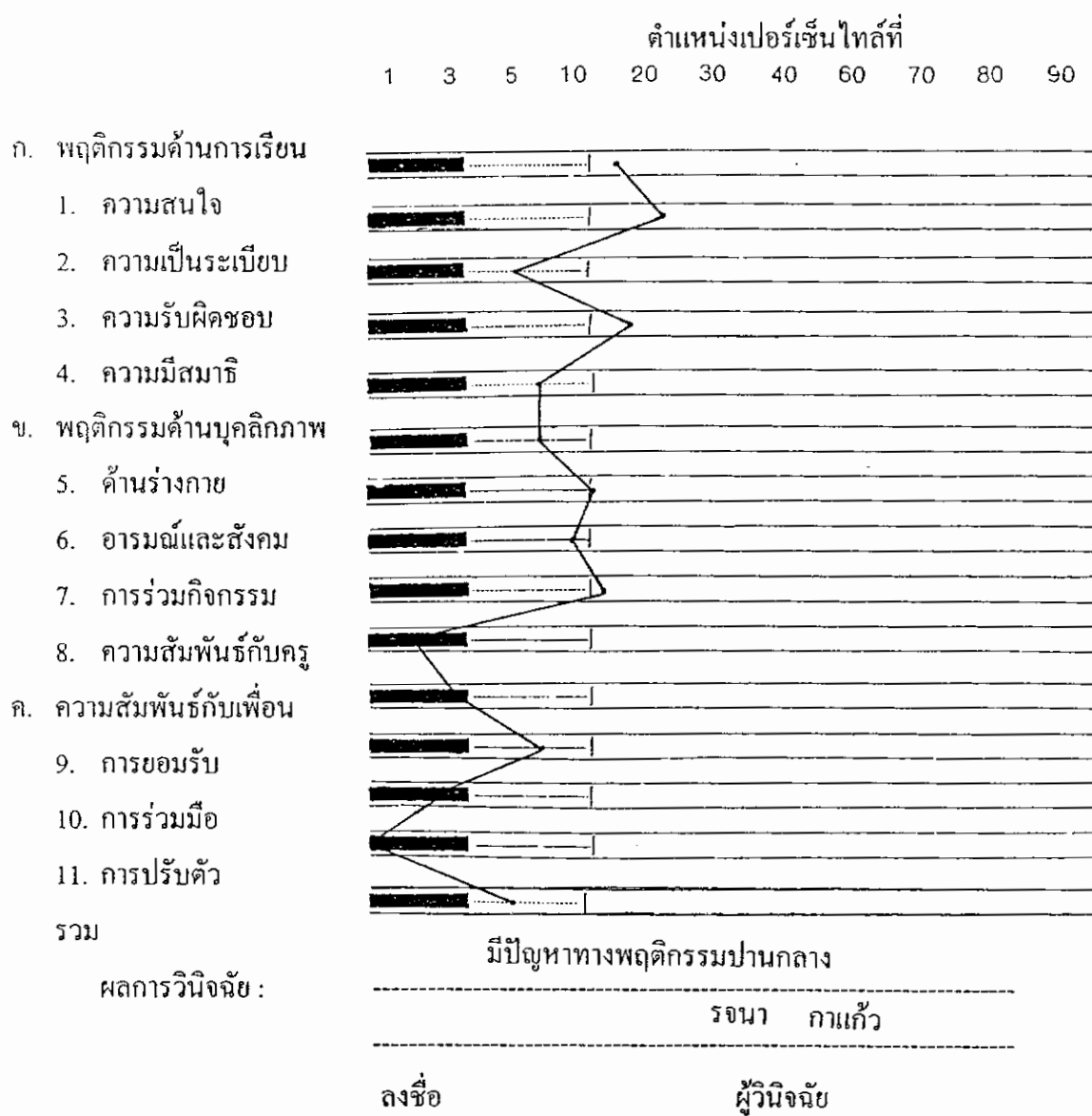
1. ผลการคัดเลือกเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมเป็นรายบุคคล
 2. ตารางแสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นรายบุคคลของนักเรียนในกลุ่มทดลอง
 3. ภาพประกอบการแสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- ตลอด 3 ระยะ

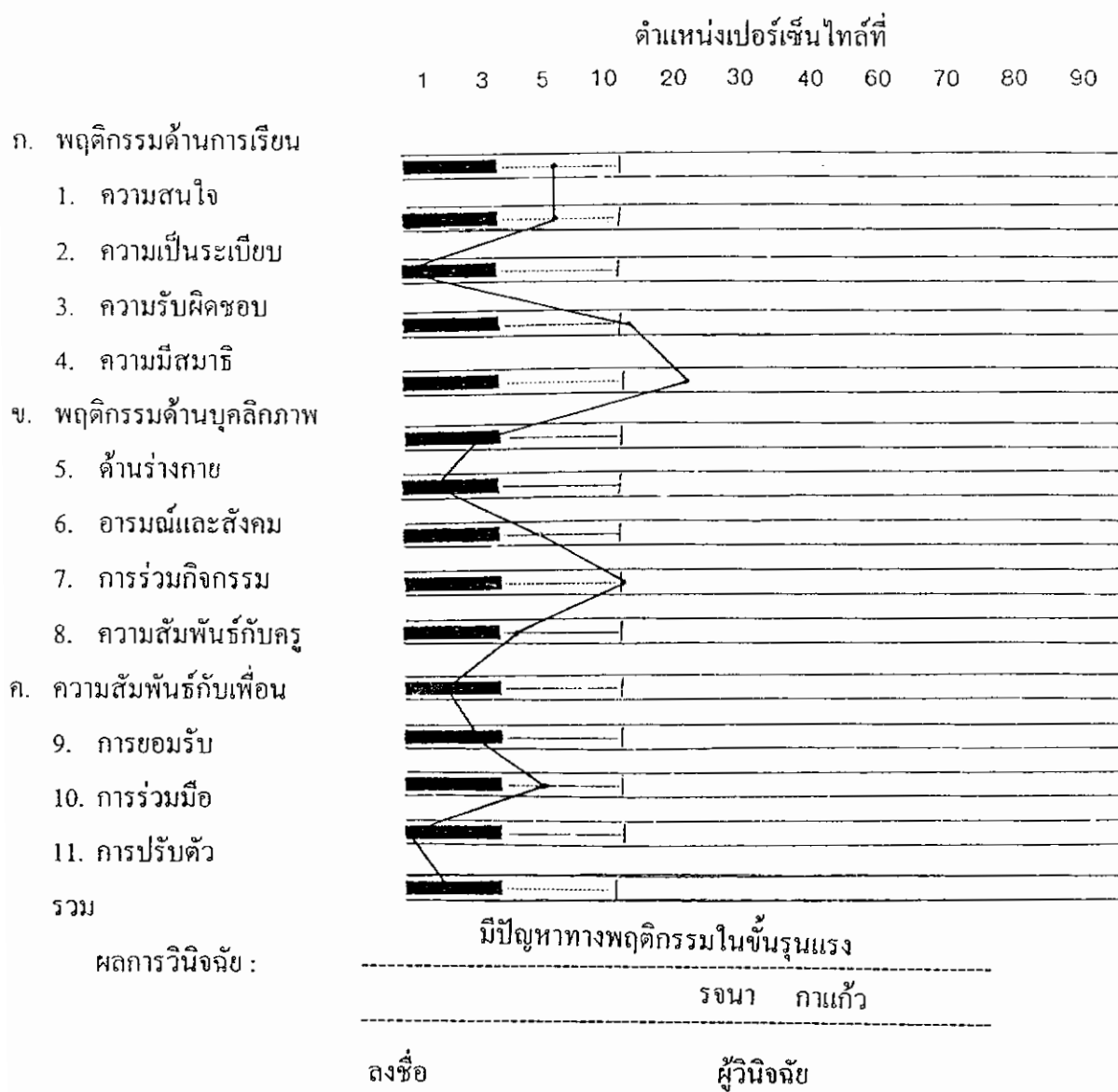
ภาพประกอบ 5 Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมคนที่ 1

ภาพประกอบ 6 Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมคนที่ 2

ภาพประกอบ 7 Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมคนที่ 3

ภาพประกอบ 8 Profile ของเด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมคนที่ 4

ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์โหลต์ที่

1 3 5 10 20 30 40 60 70 80 90

- ก. พฤติกรรมด้านการเรียน

1. ความสนใจ
2. ความเป็นระเบียบ
3. ความรับผิดชอบ
4. ความมีสมาธิ

- ข. พฤติกรรมด้านบุคลิกภาพ

5. ด้านร่างกาย
6. อารมณ์และสังคม
7. การร่วมกิจกรรม
8. ความสัมพันธ์กับครู

- ค. ความสัมพันธ์กับเพื่อน

9. การยอมรับ
10. การร่วมมือ
11. การปรับตัว

รวม

ผลการวิจัย :

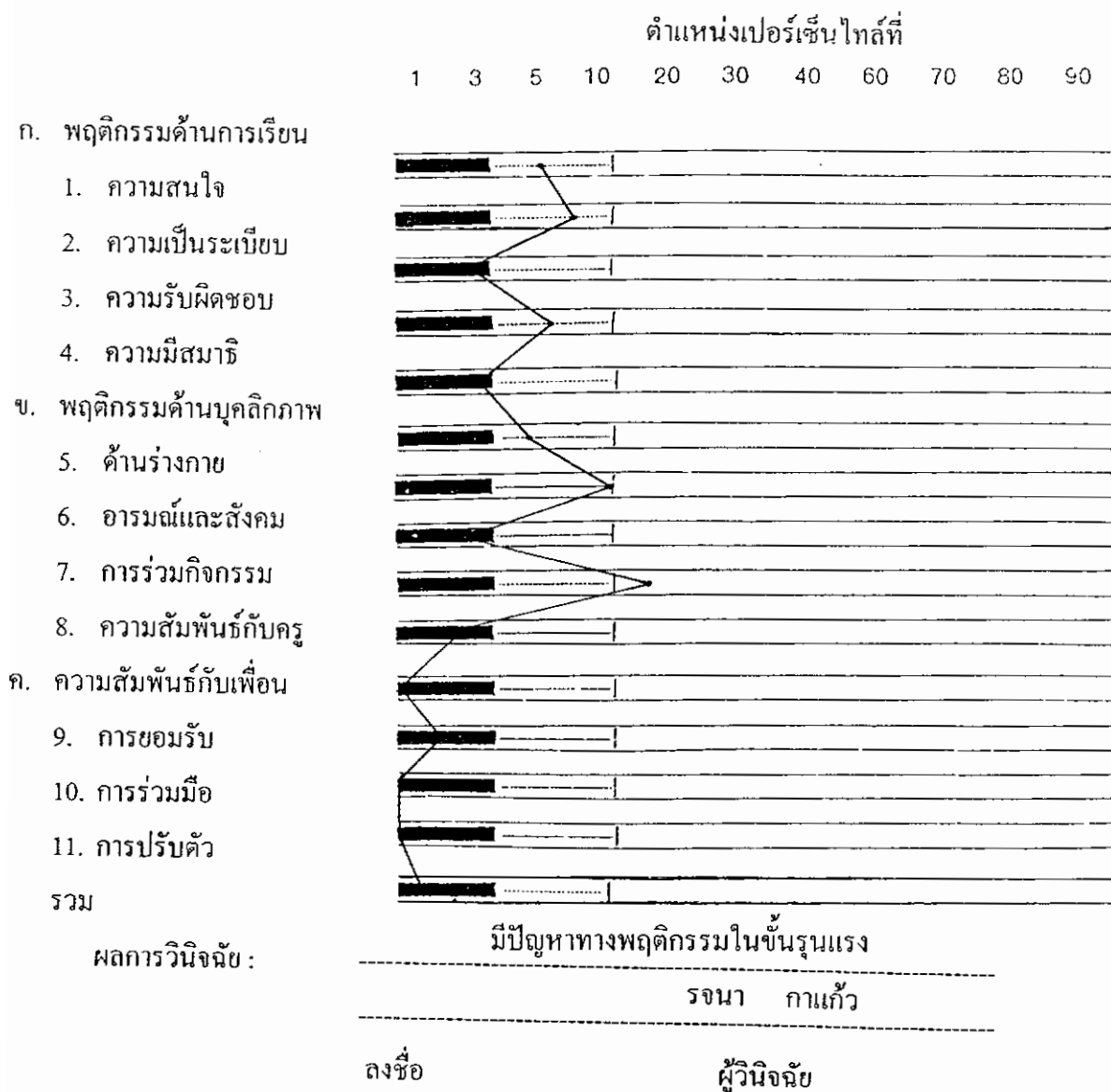
มีปัญหาด้านพฤติกรรมในชั้นรุนแรง

รจนา กาแก้ว

สิ่งข้อ

អ្នកវិជ្ជាជីវៈ

ภาพประกอบ 9 Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมคนที่ 5

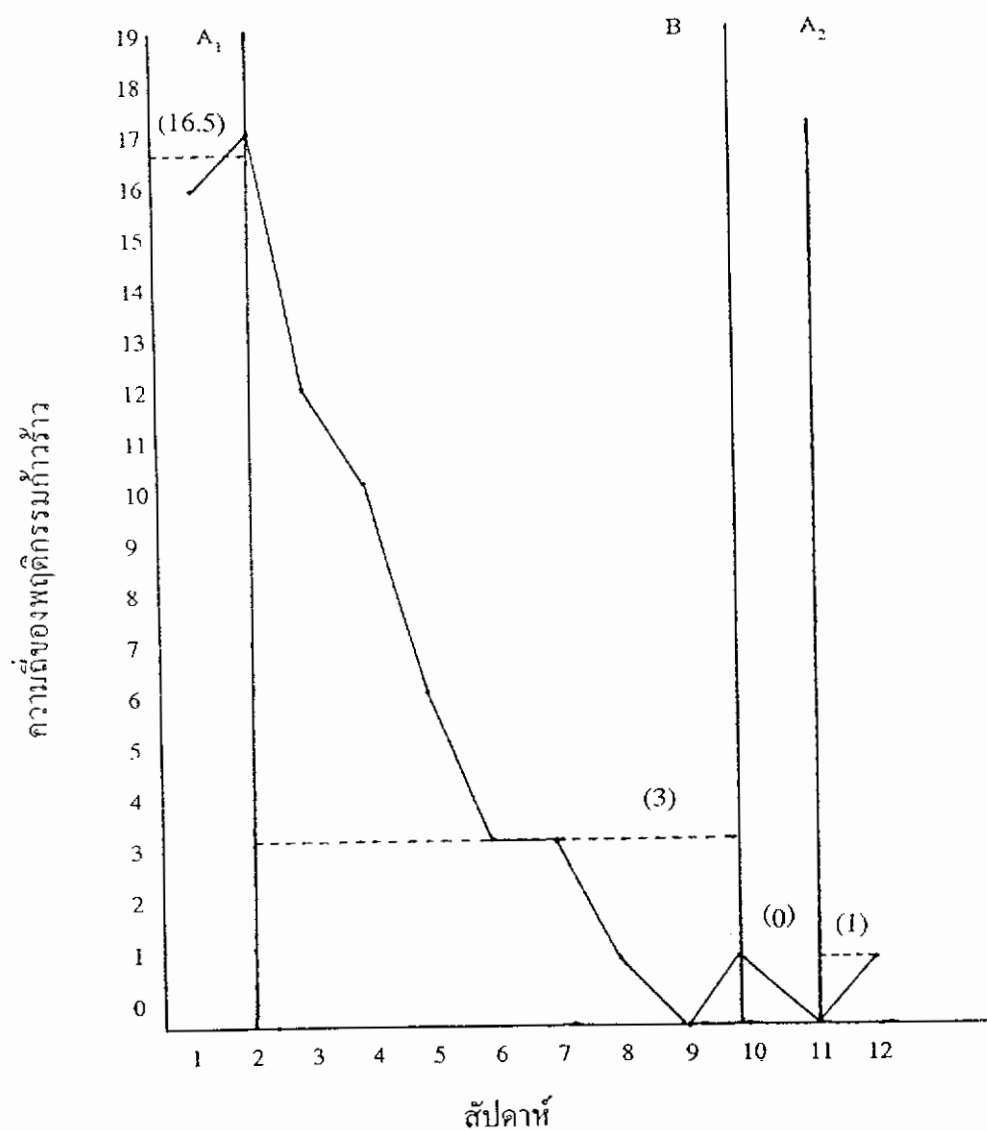

ภาพประกอบ 10 Profile ของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมคนที่ 6

ตาราง 3 แสดงความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นรายบุคคลของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม

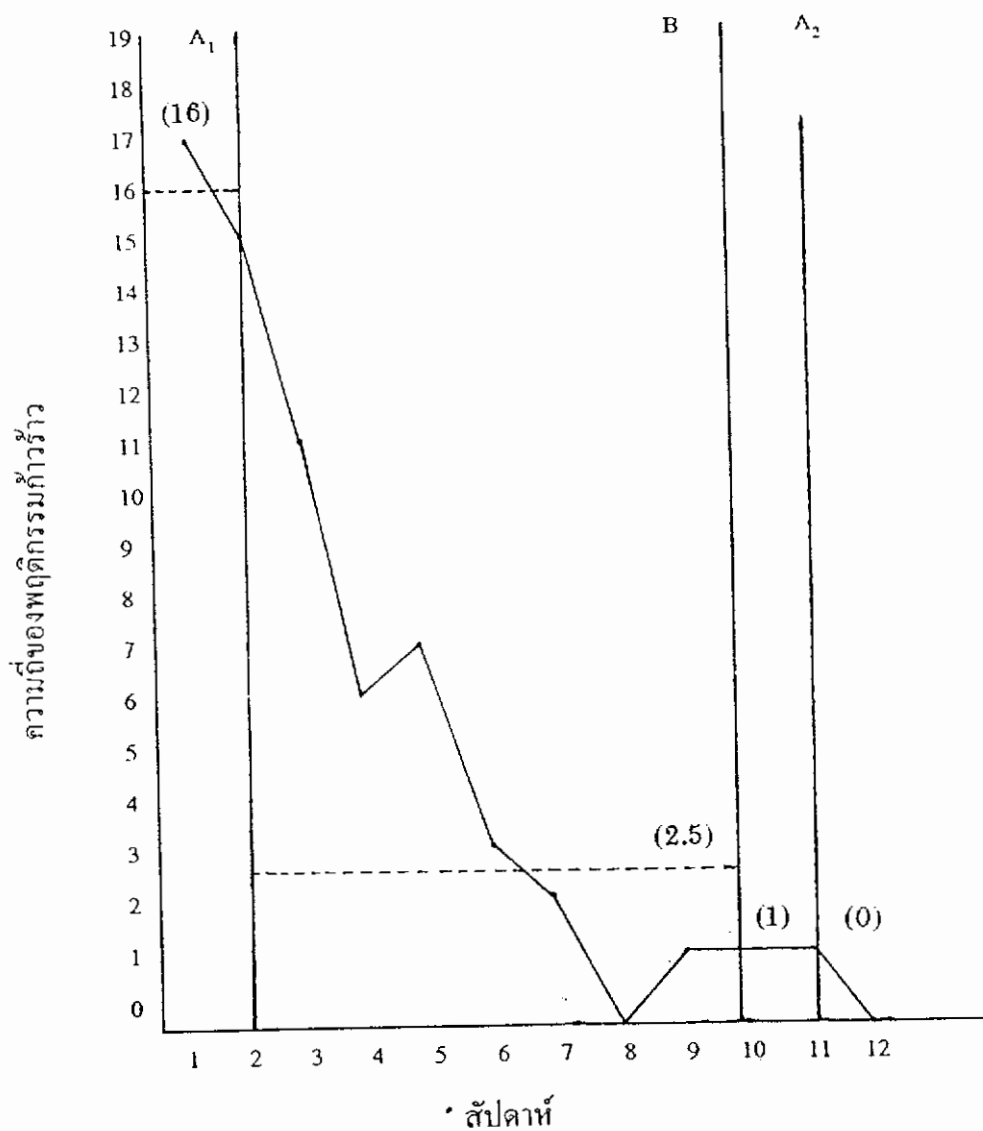
ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	สัปดาห์ ที่	นักเรียนคนที่						มัธยฐาน
		1	2	3	4	5	6	
A ₁	1	16	17	13	15	18	12	15.5
	2	17	15	11	15	18	13	15.0
	มัธยฐาน	16.5	16	12	15	18	12.5	15.5
B	3	12	11	8	11	16	6	11.5
	4	10	6	4	6	10	0	6
	5	6	7	3	2	3	1	3
	6	3	3	0	0	2	1	1.5
	7	3	2	1	1	1	0	1
	8	1	0	0	1	0	1	0.5
	9	0	1	1	0	1	0	0.5
	10	1	1	0	0	1	0	0.5
	มัธยฐาน	3	2.5	1	.1	1.5	1	1.25
A ₂	11	0	1	0	1	0	0	0
	มัธยฐาน	0	1	0	1	0	0	0
	12	1	0	0	0	1	0	0
	มัธยฐาน	1	0	0	0	1	0	0

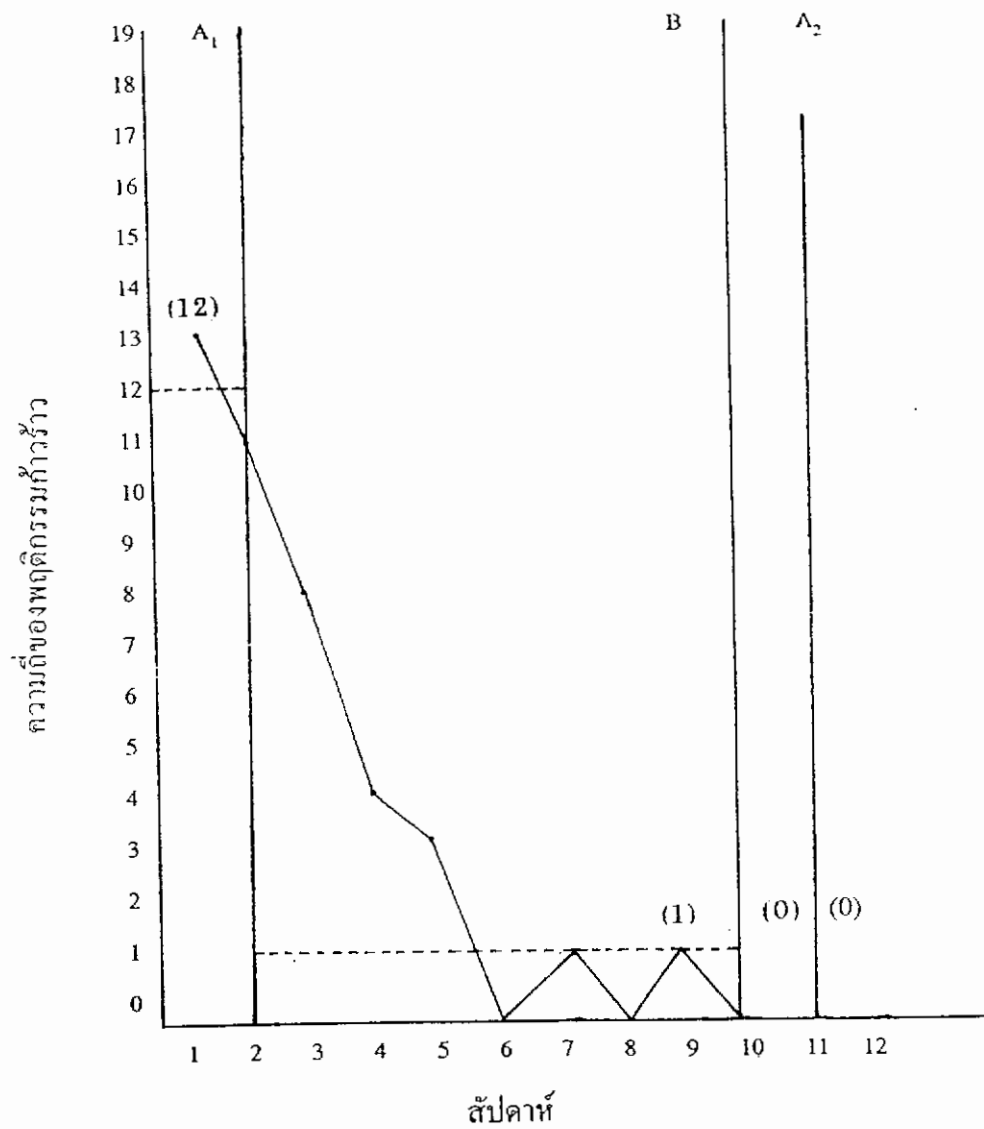

- ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละสัปดาห์
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละระยะ

ภาพประกอบ 11 ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
คนที่ 1 ตลอด 3 ระยะ

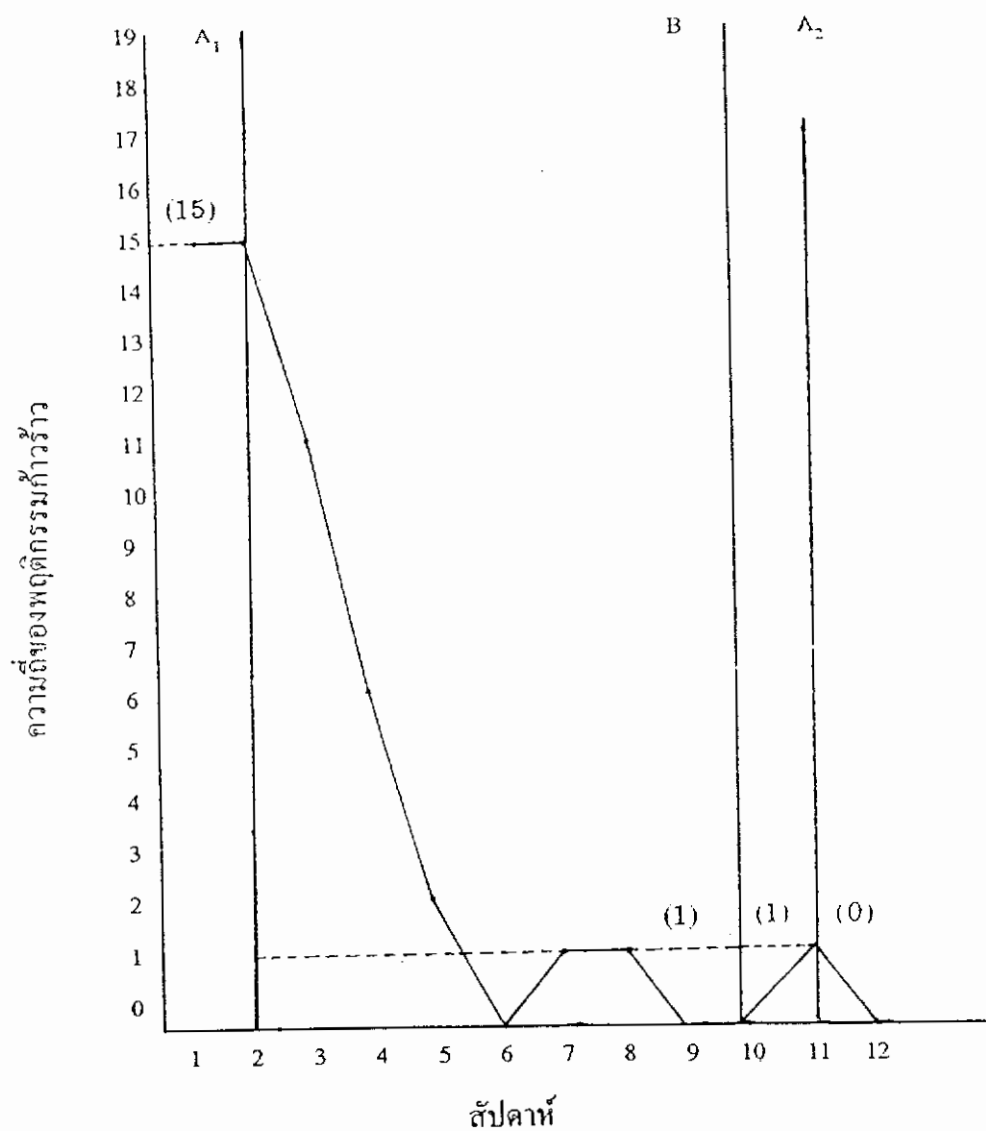

ภาพประกอบ 12 ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
คนที่ 2 ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละสัปดาห์
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละระยะ

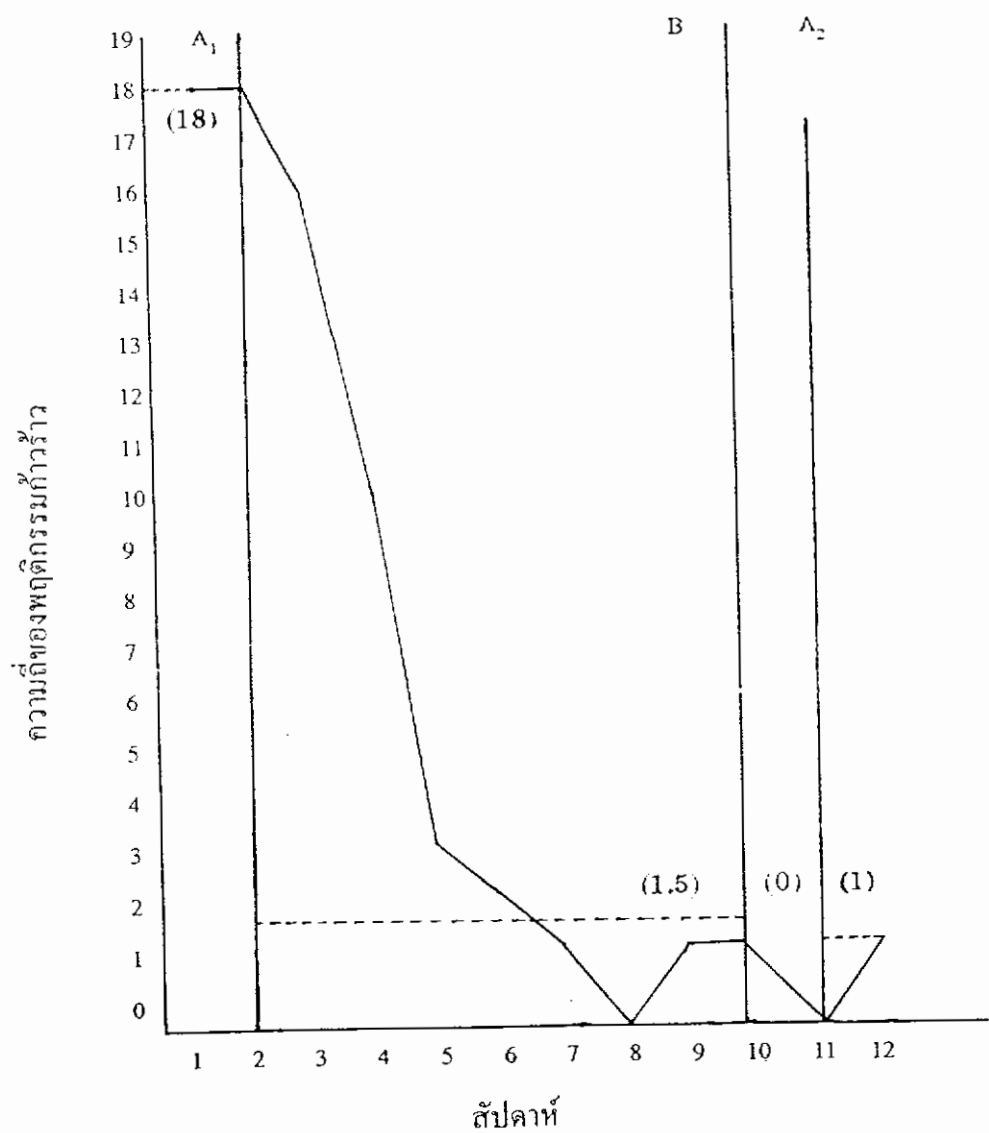
ภาพประกอบ 13 ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
คนที่ 3 ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละสัปดาห์
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละระยะ

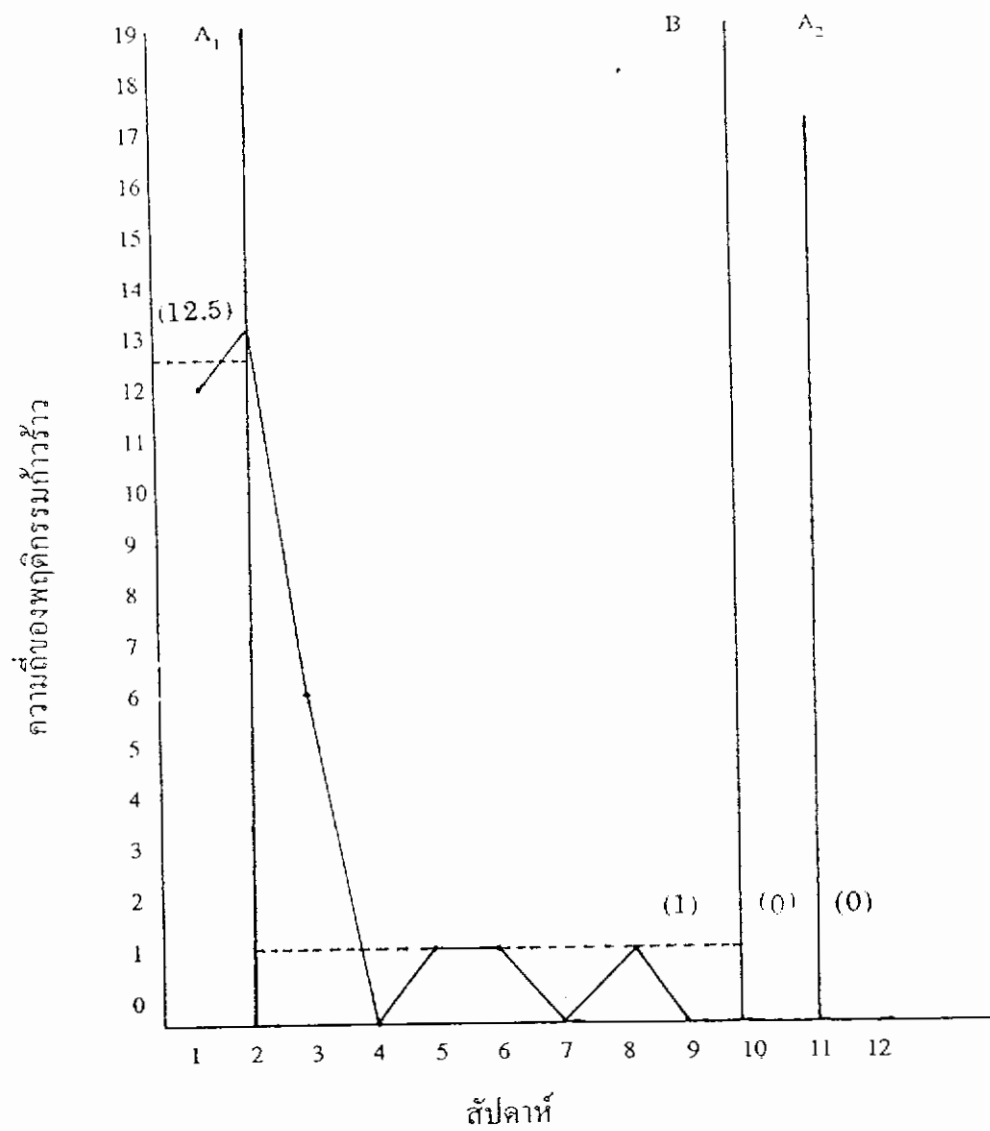
ภาพประกอบ 14 ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม

คนที่ 4 ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละสัปดาห์
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละระยะ

ภาพประกอบ 15 ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
คนที่ 5 ตลอด 3 ระยะ

- ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละสัปดาห์
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ในแต่ละระยะ

ภาพประกอบ 16 ความถี่ของพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
คนที่ 6 ตลอด 3 ระยะ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวรจนา กาแก้ว
เกิด	29 ธันวาคม 2512
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	10 หมู่ 1 ตำบลปากกาง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ 54150
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2535	โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏจังหวัดเชียงใหม่ ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300
พ.ศ.2537	อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านพื้เหนือ หมู่ 4 ตำบลบ้านพื้ อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน 55190
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2529	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนารีรัตน์จังหวัดแพร่ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่
พ.ศ.2536	ครุศาสตรบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย) สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ.2541	การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

การศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ
ระดับก่อนประถมศึกษา จากการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

บทคัดย่อ
ของ
รจนา กาแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ
กันยายน 2541

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของวิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองและเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ระดับก่อนประถมศึกษา จากการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกายหรือที่แสดงออกทางคำพูดที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนจรูญทองรัตนาคาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดแพร่ จำนวน 6 คน ซึ่งเลือกมาโดยครูประจำชั้นและอาจารย์ทุกคนที่สอนในระดับชั้นอนุบาล 2 เป็นผู้คัดเลือกโดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรมเด็ก แบบแผนการทดลองของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสลับกลับ (ABA Reversal Design) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 และ The Wilcoxon Matched - Pairs Signed - Ranks Test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเองมีค่าประสิทธิภาพ 84.1/98.3
2. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภายหลังการใช้วิธีปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง

A STUDY ON THE AGGRESSIVE BEHAVIORS OF THE BEHAVIORAL
PROBLEMED CHILDREN MAINSTREMED WITH NORMAL
CHILDREN IN PRE-SCHOOL LEVEL FROM SELF
CONTROL TECHNIQUE

AN ABSTRACT
BY
RODCHANA KAKAEW

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree in Special Education
at Srinakharinwirot University
September 1998

The purposes of this experimental research was to determine the efficiency of the self - control technique and the aggressive behaviors of the behaviorally problemed children mainstreamed with normal children in pre-school level using who self-control technique. The subjects were 6 students with aggressive behaviors who were randomly selected by the advisor and the classroom teacher who teach them. They use in pre-school level 2 of Charoonlongrattanakhan School in Long District, Phrae, in the academic year 1998. The ABA reversal design was employed. The event sampling behavioral sheet was used for data recording. The data were analyzed by the efficiency 80/80 and Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Ranks test.

The results were as follows :

1. The efficiency of the self-control technique was established at 84.1/98.3.
2. The aggressive behaviors of the students exposed to the self - control technique significantly decreased at .05 level.